

Liepājas iela no trešā stāva.

Pensionētā skolotāja AINA STRAUTMANE dalās atmiņās par Kuldīgu.

→6. lpp.

JAPĀNAS PĀRSTEIGUMUS ATKLĀJ KULDĪDZNIKI

Rūta un Ivars Eglīši. Tokijā viņi ciemojās pie meitas Egijas, kura strādā Latvijas vēstniecībā šajā valstī.

→7. lpp.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Nr. 134
(11 370)

Cena
0,68 eiro

Pirmdiena, 2018. gada 26. novembris

Svin ārstes Astrīdas Blumfeldes jubileju

„Ja tu esi profesionālis un strādā ar sirdi un dvēseli, tad mīli šo profesiju, sevišķi dzemdniecību, līdz mūža galam. Tāpat, kā nav bijušo čekistu, nav bijušo ginekologu,” saka ilggadējā Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļas vadītāja, pazīstama un cienīta ārste Astrīda Blumfelde.

(Vairāk lasiet 3. lpp.)

Nupat kolēģi jubilārei bija sagādājuši 80. dzimšanas dienas svinības slimnīcā, uz kurām ieradās tuvāku un tālāku ceļu mērojušas kolēģes.

„Man jau tās svinēšanas šķita par daudz, nemaz negribu, ka par mani raksta,” atzīst jubilāre. Ārste savas meitenes, kā viņa sauc jaunākās kolēģes, šad tad satiekot arī ikdienā.

Viena no jaukākajām dāvanām jubilejā bija no alsundzniecēm. „Uz turieni braucu reizi nedēļā līdz pat 2007. gadam,” atceras A.Blumfelde. „Suitu sievas vai nu pieņem tevi, vai ne, tur nekāda ķīķināšanās neiet cauri. Viņas man atveda un uzdāvināja krāšņu suitu lakatu.”

Iveta Grīniņa
Kuldīgas slimnīcas
arhīva foto

Ārste Astrīda Blumfelde (otrajā rindā trešā no kreisās) kopā ar bijušajiem kolēģiem savā lielajā jubilejā.

JAUNUMI ALSUNGAS NOVADĀ:

■ par kultūras nama direktori apstiprināta Annija Macpane, domes sēdē vēl spriests, kam piešķirt naudu vai samazināt īpašuma nodokli;

■ iznācis kompaktdisks *Ne labprāt es tālu gāju* – 16 izsūtījumā Sibīrijā dziedātās dziesmas iedziedāja *Suitu sievas*, *Suitu vīri* un solisti Liene Lēruma, Aleta Lipsne un Valentīns Zarupskis.

→5. lpp.

ĪRES DZĪVOKĻU KULDĪGĀ TRŪKST.

Arī nopirkt mājokli pilsētā ir sarežģīti. Ko var darīt pašvaldība, un ko jau dara uzņēmējs Kaspars Bergmanis?

→8.-9. lpp.

Trešdien, 28. novembrī:

- Kas jauns Īvandē.
- Dzīvosim zaļi!
- Par sportu un dzīvi – Una Birzniece.
- Kuldīgas peldbaseins noslogots.

9 771407 197502 4 8

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Irēt, nevis pirk

Inguna Spuleniece, tālr. 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv

Mūsdienās cilvēkiem būtiska ir mobilitāte, tādēļ aizvien aktuālāks kļūst īres dzīvokļu tirgus. Īpaši būtiski tas ir aiz tā sauktā 50. kilometra no Rīgas, kad bankas ļoti nelabprāt dod aizņēmumu īpašuma iegādei, ja tas netiek pirktis galvaspilsētā vai tās tuvumā. Savukārt jaunais cilvēks nevēlas apkrauties ar pusi mūžu maksājumu kredītu, vēlas būt gatavs jebkurā brīdī doties turp, kur labāks darba piedāvājums, labāki apstākļi bērniem. Kritēriji katram citi, bet doma viena: izdevīgāk ir dzīvokli īrēt, nevis pirk. Un savas

„Darbu vēl paveicas atrast, bet dzīvokli – gandrīz neiespējami.”

prasības (lasi – taisnība) ir gan privātajam izīrētājam, gan īrēt gribētājam. Izīrētājs, protams, baidās, vai īrnieks dzīvokli atstās tādu pašu, kā saņēmis, ja savā īpašumā ieguldījis, vēlas to atpelnīt un arī kaut ko nopelnīt. Īrnieka bažas ir īre, tās paaugstināšanas iespējas, vai izīrētājs neizliks pēc tam, kad īrnieks būs dzīvokli paremontējis.

Šādai situācijai ir labs risinājums – īrēt nevis no privātā, bet no uzņēmēja, kam īres dzīvokļi ir business. Atkal jāsaprot – aiz 50. kilometra no Rīgas šī niša ir tukša. Ja nu tik daudz, cik pašvaldību dzīvokļi, kurus savukārt likums neļauj dot kuram katram,

bet noteiktām iedzīvotāju kategorijām, un ne jau tām maksāspējīgākajām. Kuldīgā uzņēmējs Kaspars Bergmanis pamanījis šo nišu un nepilna gada laikā piedāvā 38 īres dzīvokļus. Bet... viņš uzsver, ka business ir dzīvojamo māju būvēšana vai renovācija, nevis to izīrēšana. Uzņēmējs nevarot gaidīt 25 gadus, kamēr par celtniecību tērētais atmaksājas atpakaļ no īres maksas, kas, jāatzīst, Kuldīgai nav nemaz tik zema. Uzņēmējs nav gatavs cīnīties ar negodprātīgiem īrniekiem, negrib noskatīties, kā dzīvokļi tiek nodzīvoti, jo diemžēl pieredze ir visai sūra. Piemēram, pašvaldības dzīvokļu apsaimniekotājam pēc īrnieku iziešanas diezgan regulāri nākas mēzt teju Augeja stāļus. Nav jau runa par kosmētisko remontu, gadoties, ka īrnieks aizejot līdzī paķēris gan tualetes podu, gan izlietni, bet grīdu aiz sevis izslaucīt un savus mēslus (dažreiz pat ļoti tiešā nozīmē) savākt aizmirsis. Un kur nu vēl parādnieki, pret kuriem cīņās metode – tiesāšanās – ir ilga un bieži vien nesekmīga! Tādēļ uzņēmējs grib, lai ēkas nopērk pašvaldība, kuras pienākums ir risināt dzīvokļu jautājumu. Bet pašvaldība to nemaz tā īsti nedrīkst. Tāds apburtais loks: gribam, lai mūsu pilsēta zel, lai tajā atgriežas uz ārzemēm aizbraukušie, lai šurp pārceļas ģimenes no citurienes, bet nav jau tām īsti, ko piedāvāt.

Kurzemnieks – laikraksts katrai ģimenei

Trīs reizes nedēļā – pirmdien, trešdien, piektdien – pastkastītēs, tirdzniecības vietās un www.kurzemnieks.lv.

Meklē arī [Facebook](#) [Twitter](#) [Instagram](#)

IVETA GRĪNIŅA

Nākamajā gadā rakstīšu:

- kā dzīvo novadu ļaudis,
- kā būt veseliem un rast prieku ikdienā,
- kā glabājam kultūrvēsturisko mantojumu.

Manuprāt, ļoti svarīgi rakstīt iedvesmojošus stāstus par radošiem, talantīgiem un uzņēmīgiem Kurzemes un Latvijas cilvēkiem.

JAUNUMS –
www.kurzemnieks.lv
tagad lasi arī
viedtālrunī!

MUMS RAKSTA

Visticamāk, pārpratums

Vai Kuldīgas komunālajos pakalpojumos (KKP), pieņemot darbiniekus, viņi tiek diskriminēti pēc vecuma? Kurzemnieks saņēmis kādas kuldīzniece vēstuli, kurā viņa apraksta vīra pieredzi.

„14. novembra pēcpusdienā no Nodarbinātības valsts aģentūras zvana manam dzīvesbiedram un piedāvā darbu KKP uz atkritumu izvešanas mašīnas par līdzbraucēju. Cilvēks, protams, priecīgs, ka viņam beidzot būs darbs, bet prieki bija īsi. Kad nākamajā rītā ieradās noteiktajā vietā, bija pamatīga vilšanās. Cienītais kungs, kas ar viņu parunāja pāris minūtes, paziņoja, ka neatbilstot šim darbam, jo esot par vecu. Cilvēkam

šovasar palika tikai 51 gads! Un jau par vecu! Kas tā par diskrimināciju? Tad darba sludinājumos vajag pierakstīt, līdz cik gadiem drīkst pieteikties. Kur darbā iet cilvēkiem pēc 50, ja pensija vēl tālu, bet darbam par vecu?” Kundze gatava par šo atgadījumu rakstīt Cilvēktiesību aizsardzības birojam, „lai tādām izdarībām pieliktu punktu”.

KKP vadītājs Pēteris Gobzemis atzina, ka tas ir pārpratums. Viņš netic, ka darba meklētājam būtu tieši norādīts, ka viņš ir par vecu: „Pirms darba uzsākšanas noteikti prasām obligāto veselības pārbaudi pie arodārsta, jo pieredzēti dažādi gadījumi.” Viņš secina: kļūda ir tā,

ka sludinājumā nav pierakstīts, ka tas ir fiziski grūts darbs un ka pirms tā uzsākšanas jāpārbauda veselība. Turpmāk tas tikšot ņemts vērā.

Tehniskās bāzes un atkritumu apsaimniekošanas daļas vadītājs Kaspars Poriķis, kas runā ar visiem pretendentiem uz šo amatu, paskaidroja, ka nevienam nav atteikts kāda iemesla dēļ, informācija par visiem ir pierakstīta. Sludinājumā teikts, ka jāpiesakās līdz 23. novembrim, tikai tad tiks dota atbilde. Par vecumu kandidātiem ir jautāts, bet nevienam neesot teikts, ka gadu ir par daudz vai par maz.

Inguna Spuleniece

LASĪTĀJS NEAPMIERINĀTS

Piebraucamais ceļš būs jālabo pašiem

Skrundas novada Rudbāržu pagasta Smiltieku māju iedzīvotājiem ceļa dēļ radušies sarežģījumi ar atkritumu izvešanu.

Saimniecībai noslēgts līgums ar uzņēmumu *Eko Kurzeme*, bet pēdējā reizē, kad atkritumu mašīna devās pēc atkritumiem, tā iestigus uz piebraucamā ceļa. Mājas

saimnieki uzskata, ka ceļš jālabo pašvaldībai, jo tas esot pašvaldības ceļš, kam uzlikts servitūts.

Skrundas novada pašvaldības nekustamo īpašumu speciālists Normunds Danenbergs uz konkrēto vietu bija aizbraucis un konstatējis, ka pašvaldības ceļš tajā vietā esot labā kārtībā: „Tas

ir nogreiderēts, tam noņemts apaugums. Problēmas varētu būt ar piebraucamo ceļu no pašvaldības ceļa līdz mājām. Tie ir apmēram 30–50 metri. Tas saimniekiem jālabo pašiem, jo pa šo ceļu neviens cits nebrauc, tas ved tieši uz šo māju.”

Iveta Grīniņa

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kāda šobrīd ir situācija īres dzīvokļu tirgū?

Georgs, no Raņķiem: – Par īres dzīvokļiem neesmu interesējies, paldies Dievam, visiem tuviniekiem ir savi. Pats dzīvoju daudzdzīvokļu namā. Pretējā mājā gaisma parasti deg tikai četros piecos dzīvokļos, pārējie ir tukši. Labprāt ar kādu samainītos un naktu uz pilsētu.

Antra Gailuma, auklīte: – Dzīvoju privātmājā. Cilvēki nākuši klāt, prasījuši, vai manā mājā nav vietas, jo tā ir liela. Manuprāt, dzīvokļu trūkst, bet īrnieki meklē lētus, jo īpašumu uzturēt ir dārgi – kurināšana, atkritumu apsaimniekošana. Zinu, ka Rīgā ir nenormālas maksas par dzīvokļiem. Meita maksā 300 eiro – man tas šķiet traki, bet viņa tā nedomā. Izdevīgāk ir pirk kredītā, nevis maksāt īres maksu, daudzi tā arī dara.

viņiem patīk Kuldīga, nopērk, lai pa retam te atbrauktu un būtu kur palīkt.

Uldis Mednis, celtnieks: – Esmu dzirdējis, ka cilvēki meklē, esot dārgi un grūti atrast, bet, ja atrod, esot neadekvāta cena. Strādāju Rīgā, un tuvu darbvietai ar kolēģi irējam dzīvokli, mēnesī maksājam 400 eiro. Dārgi, bet katru dienu ar mašīnu uz Rīgu braukt arī nav iespējams.

Aija Volkoviča, liepājniece: – Liepājā ir augstas īres cenas. Vienistabas dzīvokli lētāk par 100 eiro mēnesī nevar dabūt. Pati meklēju daudzus gadus atpakaļ, pirmo paņēmu, kas trāpījās, bet vēlāk plašāku bija grūti sameklēt. Atradām blakus mājā dzīvokli, kurš bija jāremontē. To izdarot, jāsedz tikai komunālie maksājumi.

Inese Pranča, mājsaimniece: – Ēcit ir niecīgs piedāvājums. Pašai ir savs dzīvoklis, bet brālīšs pārcēlās no Smiltenes un jau ilgstoši meklē sev dzīvokli. Ja ir, tad par ļoti augstu cenu. Cilvēki iet prom, bet nevienu iekšā nelaiž, dzīvokļi stāv tukši. Baidās, ka īrnieki tos izdemolēs vai atstās sliktā stāvoklī, vai arī taupa sev.

Antra Grīnberga, Lāsma Reimanes foto

Kurzemnieks
Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore
Daiga Bitīniece –
63350567;
reklāmas
nodaļa –
63324881;
sludinājumi@
kurzemnieks.lv

Izdēvējs –
SIA Jaunais
kurzemnieks.
Reģ. apl. nr. 1400.
Iespiests
SIA Poligrāfijas
grupa Mūkusalā
Rīgā, Mūkusalas
ielā 15a.
Metiens – 3414.

Svin ārstes Astrīdas Blumfeldes jubileju

(Turpinājums no 1. lpp.)

PASTEIDZĀS DIVAS DIENAS ĀTRĀK

A.Blumfelde stāsta, ka 1938. gada novembrī gaidīta brīvās Latvijas 20 gadu jubileja: „Vecāki domāja, ka piedzimšu tieši 18. novembrī, jo tad jaundzimušajiem bija paredzētas kaut kādas dāvanas. Bet es pamanījos nākt pasaulē ātrāk.”

Viņas laiks Kuldīgas slimnīcā bija no 1963. līdz 2006. gadam, kolēģes viņu dēvēja par *šefu*. Šo goda nosaukumu iedibinājuši viņas internī. Viņa izaudzinājusi piecus internus – ārstus, kuri šobrīd ir sabiedrībā cienīti, augsta līmeņa profesionāļi: tās ir ārstes Zaiga Ribaka, Maija Petrovica, Dagmāra Veldruma, Ilze Smiltāne un Gints Treijs, kurš šobrīd ir centra *Embrions* vadītājs un viens no mākslīgās apaugļošanas metodes pionieriem Latvijā. Bet tikpat liels gandarījums kā par izaudzinātajiem profesionāļiem ārstei ir arī par paveikto – palīdzēts tik daudziem bērniem nākt pasaulē, palīdzēts tik daudzām sievietēm. Viņa atzīst, ka šajā profesijā gandarījums

noteikti atsver grūtumu. Pašai vislabāk patikusi dzemdniecība: „Jo tur jāstrādā ar diviem veselīgiem cilvēkiem.”

Ārpus darba Astrīda kopā ar dzīvesbiedru bijusi liela ceļotāja. Diemžēl dzīvesbiedrs pirms diviem gadiem devies mūžībā. Astrīda atzīst, ka šim zaudējumam vēl aizvien nav tikusi pāri. Viņas meita Ieva arī izvēlējusies mediķes profesiju.

GODĪGUMS PROFESIJĀ UN DZĪVĒ

Ārsts G.Treijs Kuldīgā pavadītos sešus gadus atceras ar prieku. Par savu internatūras vadītāju un kolēģi A.Blumfeldi viņš saka: „Pāris mēnešus pēc tam, kad biju sācis strādāt, dažādu iemeslu dēļ paliku Kuldīgā vienīgais ginekologs. Tā bija ļoti liela uzticēšanās un iedrošinājums, laba dzīves skola. A.Blumfelde izrādījās ļoti laba skolotāja, mēs viņu saucām par *šefiņu*. Viņai bija savi, stingri definēti principi, tajā pašā laikā attiecības bija ļoti jaukas, bet ne privātas – mazliet ar distancīti. Viņa pret mani izturējās kā pret dēlu.” G.Treijs

uzsver, ka no A.Blumfeldes mācījies attiekties pret savu profesiju, godīgumu gan pret pacientu, gan dzīvē.

Savukārt ārste M.Petrovica, kura šobrīd ir mātes un bērna aprūpes nodaļas vadītāja Rīgas dzemdību namā, saka: „Kad aizgāju strādāt uz Kuldīgu, biju pilnīgi negatava darbam – nesapratu, kas ir ginekoloģija, par dzemdniecību nemaz nerunājot. Daktare Blumfelde man iemācīja amatu un deva ārsta ētikas pamatu. Mēs to visu, protams, jau zinājām, bet viņa ārsta pašcieņu un stāju nodemonstrēja praksē. Tāpēc es viņu uzveru par savu darba mammu.”

M.Petrovica uzsver, ka A.Blumfeldes jubilejā ne tikai izdevies satikt bijušās kolēģes, bet atkal sajūst kopības izjūtu, ar ko Kuldīgas slimnīca ir slavēta: „Brīdī, kad satikāmies, šķita, ka laiks izkriet, atgriezās kopības izjūta un vienotība, kas bija raksturīga tālaika Kuldīgas mediķiem. Tas bija ļoti patīkami – būt atkal kopā ar savējiem.”

Iveta Grīniņa

Liela Jēkabs Kuldīgā

Kurzemes tūrisma Gada balvas *Liela Jēkabs 2018* apbalvošanas ceremonija šogad notiks Kuldīgā, bijušā lielveikala *Selver* telpās, Piltenes ielā 32.

Tūrisma Gada balvas pasniegšana ik gadu tiek rīkota kādā no Kurzemes pilsētām, šogad šis gods uzticēts Kuldīgai. Pasākums notiks piektdien, pulcējot Kurzemes tūrisma nozares pārstāvjus. Balva *Liela Jēkabs* ir vienīgā reģionālā kvalitātes balva tūrismā, kuru ik gadu pasniedz dažādās nominācijās – šogad tās būs septiņas.

Uz *Lielo Jēkabu* var ierasties gan tie, kuriem patīk ceļot, gan ikviens, kas saistīts ar tūrismu. Dalība pasākumā līdz 27. novembrim jāpiesaka pa tālr. 29334403. Dalības maksa ir 20 eiro.

Antra Grīnberga

Rīta stunda bērniem

Reizi mēnesī sešgadnieki un pirmklasnieki dodas uz Skrundas bērnu bibliotēku, lai kopīgi ar bibliotekāri lasītu grāmatu.

„Grāmatu ieskenējam un rādām uz ekrāna, bērni sēž kā kino un skatās, sekojot līdzi tekstam un bildēm. Pēc izlasīšanas visu pārrunājam,” stāsta bērnu bibliotēkas vadītāja Inga Zalgaucka. Šajās reizēs notiek arī grāmatu maiņa: „Viņi izvēlas grāmatas un līdz nākamajai reizei tās lasa. Šādi darbojamies jau četrus gadus, nu ideju pārņēmusi arī Antuļu un Rudbāržu bibliotēka.”

Šajā reizē bibliotekāres stāstīja par Latvijas dzimšanas dienu un lasīja lietuviešu rakstnieces Linas Žutautes grāmatu *Kika Mika un aizbēgušās ausis*: „Grāmatiņa stāsta par meiteni, kura nedzird, ko viņai saka vecāki, jo ausis ir aizbēgušas. Paklausības velniņš ir pazudis, tāpēc mēģināsim to

sameklēt. Bērniem jāsaprot, ka viņi ar savu uzvedību un pieklājību var būt noderīgi arī valstij.”

I.Zalgaucka: „Pirmklasnieks, kas aiziet uz skolu, mums mazliet pazūd, jo viens pats uz bibliotēku vēl nenāk, bet vecākiem bieži vien nav laika, lai viņu atvestu. To dara skolotāji, un mums veidojas laba sadarbība.”

Pirmsskolas skolotāja Gunta Dreimane stāsta, ka bibliotēkas apmeklēšana reizi mēnesī kļuvusi par tradīciju: „Nācām uz bibliotēku, lai apmainītu grāmatiņas un satiktos ar bibliotekārēm. Bērni tikšanās reizes gaida! Ceram, ka ar grāmatu skatīšanos varam viņus ieinteresēt lasīt.”

Annas Bivbānes
teksts un foto

Uz rīta stundu Skrundas bērnu bibliotēkā kopā ar skolotāju Guntu Dreimani ieradusies sešgadnieku grupiņa *Mākonīši*.

Sola nojaukt angārus Vulkāna teritorijā

Uzņēmēju brokastīs novada uzņēmēji interesējās par ceļu un *Vulkāna* teritorijas sakopšanu, siltumtrasi Jelgavas ielā un bijušās policijas ēkas Liepājas ielā likteni.

SPRIDZINĀT TOMĒR NEDRĪKST

Klātesošie vispirms noklausījās Kuldīgas novada domes priekšsēdes Ingas Bērziņas stāstītajā par aktualitātēm novadā un pēc tam tika aicināti uzdot jautājumus. Pirmais jautātājs interesējās, vai Kuldīgā pieaug tūristu skaits, uz ko I.Bērziņa atbildēja, ka Kuldīga šobrīd esot viena no trīs Latvijas topa pilsētām kā tūrisma galamērķis. Tūristu skaits katru gadu augot, un iepriecina tas, ka šie rādītāji neattiecas vien uz tūrisma sezonu, bet visu gadu.

Vairāki jautājumi bija līdzīgi – kas notiek ar *Vulkāna* teritoriju un pamestajām ēkām Jelgavas ielas

malā. Kāda uzņēmēja izteica bažas, ka tās var sabrukt, apdraudot gājējus. I.Bērziņa atbildēja, ka visas šīs ēkas esot privātpašumi, pašvaldībai nekās nepiederot, bet viena ēka jau esot un otra drīzumā tikšot nojaukta. „Pārējā teritorija aiz šīm ēkām ir Valentīna Kokaļa īpašums. Bijām iecerējuši, ka tur esošās konstrukcijas varētu nojaukt, tās spridzinot, bet pēc vietas apsekošanas armijas pārstāvji konstatēja, ka to nevar darīt, jo dzīvojamās mājas ir pārāk tuvu,” sacīja I.Bērziņa. Īpašnieks esot atradis igaunju uzņēmumu, kuru interesē metāls, ko var iegūt no konstrukcijām. Šoreiz tam, ka kaut ko tiešām sāks darīt, esot

lielāka ticamība – gan pats zemes īpašnieks, gan igaunju uzņēmuma pārstāvji viesojušies domē un solījušies novembrī vai decembrī darbus uzsākt.

SILTUMTRASES NEBŪS

Smilšu alu īpašniece Inese Štofregena vaicāja, vai plānots kaut ko darīt ar grantēto ceļu, kas ved gar smilšu alām. Tas esot ļoti sliktā stāvoklī un tūristiem, kuri pārvietojas ar velosipēdu, pa to grūti braukt. Priekšsēde atzina, ka problēmas ar zemes ceļiem ir un nekur nepazudis, jo nav līdzekļu, lai tos visus asfaltētu. Viņa aicināja periodos, kad ceļš laika apstākļu

dēļ kļuvis ļoti slikts, lūgt attiecīgajiem dienestiem to nogreiderēt.

Uzņēmēji gribēja zināt arī par siltumtrasi Jelgavas ielā, vai tur tā tiks izbūvēta. Uz jautājumu atbildēja SIA *Kuldīgas siltumtīkli* valdes priekšsēdis Artis Roberts, sacīdams, ka daļai ielas namu jau tagad siltumtrase pieiet no Kalna ielas puses. „Ieguldīt miljonu, lai visā ielā ievilkta siltumtrase, un 20 gadus gaidīt, līdz kāds gribēs pieslēgties, mēs nevaram atļauties. Šobrīd nav pamata to darīt, jo ik pa laikam uzrunājam cilvēkus, bet viņi to negrib,” sacīja A.Roberts.

Interjera dizainera Baiba Ivanovska vaicāja, vai nav plānots sakārtot

laukumu pie Kuldīgas sporta nama Virkas ielā. Tur notiek dažādas sporta nodarbības, bet vakaros laukums nav apgaismots un ir bīstams bērniem, kuri vienlaikus ar automašīnām pārvietojas pa to. Domes priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfrīdsons piekrita B.Ivanovskai un sacīja, ka šobrīd tiek meklēts finansējums tā sakārtošanai.

Uzņēmēji gribēja zināt par bijušās policijas ēkas Liepājas ielā likteni. I.Bērziņa pastāstīja, ka diemžēl vēl neesot risinājuma. Tā piedāvāta Aizsardzības ministrijai, kura pagaidām nav piekritusi, bet sarunas vēl turpinoties.

Antra Grīnberga

Vai kuršu ķoniņi jāiekļauj tūrisma maršrutā?

Ja Peniķi, Turlavas pagasts, Kuldīgas novads un muzejs piekritīs kuršu ķoniņu iekļaušanai jaunajā tūrisma maršrutā *Baltu ceļš*, tam būs zelta rozīnīte – tā seminārā Turlavas kultūras namā sacīja profesore Janīna Kursīte-Pakule.

Kurzemes plānošanas reģiona organizēto semināru *Kuršu ķoniņi. Senvēstures tēmas izmantošana tūrismā* apmeklēja gan vēstures entuziasti un uzņēmēji, gan skolēni. Šī bija otrā tikšanās no 12 reizēm ciklā *Kurši. Tūrisma produkta veidošana*. To projektā *Starptautiskais tūrisma maršruts „Baltu ceļš”* finansē Eiropas Savienība.

Projekta vadītāja Aiva Jakovela stāstīja, ka nolūks ir Latvijas un Lietuvas pierobežā palielināt apmeklētāju skaitu, izveidojot tūrisma maršrutu *Baltu ceļš*. Atrast objektus bijis grūti, taču viņa sameklējusi vietas, ar kurām kurzemnieki var lepoties. Pašlaik maršrutā iekļauti tādi objekti kā Dižgabalkalns un *Spēlmaņu krogs* Alsungā, Veckuldīgas pilskalns, Ventas rumba, Māras kambari, Sabīles pilskalns, Talsu novada muzejs, Durbes kaujas piemiņas vieta un citi.

LATVIJA VAR BŪT LEPNA

„Kuldīgas novadam maršrutā ierādīts pārāk maz vietas. Kurzemnieki un visa Latvija var būt lepna, ka te dzīvojuši ķoniņi. To, ko spēja viņi, nav spējis neviens!” uzsvēra J.Kursīte-Pakule, sākot lekciju par kuršu ķoniņu mantojumu. Viņiem bijis īpašs statuss, līdzīgi kā muižniekiem, savi ģerboņi, karogi un zīmogi. Ģerbonis kalpojās kā pase – identitātes apliecinājums. Profesore iepazīstināja ar dažādu ģerboņu

un zīmogu attēliem, kuršu ķoniņu portretiem, kapu pieminekļiem, Dižgaiļu klēti, Lipaiķu baznīcas vitražu un stāstīja par priekšmetiem, kas saglabājušies no ķoniņu laikiem.

Artis Gustovskis:
„Te redzams sulīgs scenārijs un labs sākums jauniem svētkiem.”

Tūrismā izmantojot senvēsturi, jāakcentē tie objekti, kas vēl saglabāti, un vajadzīgs aizraujošs stāsts, rosināja vēsturnieks Agris Dzenis.

J.Kursīte-Pakule norādīja, ka šis stabs ir gan Turlavas, gan Kuldīgas novada lepnums: „Nekā tāda nav arī Baltijā – tas ir unikāls objekts. Kurzemniekiem ar to jālepojas!” Profesore uzsvēra, ka *Baltu ceļā* šobrīd trūkst galvenā akcenta – kuršu ķoniņu un stāsta par tiem.

J.Kursīte-Pakule pieminēja arī Edgara Sima veidoto Peniķu ģerboni, kas izgatavots šogad. Ķoniņiem tas ir pirmais heraldiski apstiprinātais. Inita Peniķe atklāja, ka ceļš uz to nav bijis viegls. Kad ģerbonis

apstiprināts, Valsts heraldikas komisija devusi stingras norādes, kādā formā un krāsās tam jābūt. Šogad atklāts arī atjaunotais Ķoniņciema Peniķa stabs, uz kura

redzams jaunais ģerbonis.

J.Kursīte-Pakule norādīja, ka šis stabs ir gan Turlavas, gan Kuldīgas novada lepnums: „Nekā tāda nav arī Baltijā – tas ir unikāls objekts. Kurzemniekiem ar to jālepojas!” Profesore uzsvēra, ka *Baltu ceļā* šobrīd trūkst galvenā akcenta – kuršu ķoniņu un stāsta par tiem.

JA SPĒJ RADĪT STĀSTU

Ar kuršu ķoniņu pagātni iepazīstināja vēsturnieks Agris Dzenis, kurš stāstīja arī par ēkām, kas ciemā saglabājušās. Viņš norādīja: tūrismā izmantojot senvēstures tēmu, jāakcentē objekti, kas vēl saglabāti. Vizuāli tie varbūt ne ar ko neizceļas, taču, ja zināma

to vēsture un var izveidot stāstu, tad kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšanā tiem rodas liela vērtība.

J.Kursīte-Pakule aktualizēja jautājumu, vai Ķoniņciema Elku birzs *Baltu ceļā* jāiekļauj. No vienas puses, ar to jālepojas, no otras – nav garantijas, ka tūristi spēs pret šo mantojumu izturēties cienīgi. Profesore uzsvēra:

ja birzi maršrutā iekļaus, to vajadzētu radīt no šosejas malas un nevajadzētu ļaut iet iekšā, jo ķoniņiem tā bija svētvieta, kurā viņi devās sarunāties ar gariem.

A.Dzenis stāstīja, ka Elku birzi ķoniņi sazinājušies ar viņpasauli, kā arī norādīja, ka saglabājušās liecības par senču kultūru, taču nav daudz ziņu, kā tas noticis. Zināms, ka tajā rīkots mirušo izvadīšanas rituāls, bet ziemas saulgriežos – medības, pēc kurām daļa medījuma upurēta dieviem, bet daļu ķoniņi apēduši paši. Vēsturnieks norādīja, ka daudzviet pasaulē pret birzīm izturas ar pietāti: „Saimnieciskā darbība tādās mežos netiek atļauta nekur pasaulē. Svētajos mežos bez vajadzības neviens neiet.”

DABA + AINAVA + PLAŠUMS + MIERS

Tūrisma eksperts Artis Gustovskis stāstīja, kas svarīgi mūsdienu ceļotājam, izvēloties mērķi, analizējot pētījumus un aptaujas, kā arī iepazīstināja ar veiksmīgu pieredzi. Gan Latvijas dabā, gan vēstures un tradīciju aspektā latviešiem esot ļoti daudz tā, kā trūkst ārzemniekiem, taču diemžēl nemākam to parādīt.

Lai saprastu, ko piedāvāt ārzemniekiem, jānoskaidro, kas viņus interesē: „Ārzemju tūrista sapnis ir daba + ainava + plašums + miers. Mums tas viss ir, tikai jāiemācās pārdot.” A.Gustovskis par Elku birzs iekļaušanu maršrutā izteicās ļoti entuziastiski: „Te redzams sulīgs scenārijs un labs sākums jauniem svētkiem.”

Janīna Kursīte-Pakule:
„Nevajadzētu ļaut Elku birzi iet iekšā, jo ķoniņiem tā bija svētvieta, kurā viņi sarunājās ar gariem.”

Kristīnes Āboliņas teksts un foto

Aicina rotāties svētkiem

Visu decembri komisija, ko apstiprināja domes attīstības komiteja, vērtēs, kā Kuldīgas novada iestādes un privātmājas sapostas Ziemassvētkiem.

Konkursa izmaksas būs 700 eiro no pašvaldības pamatbudžeta. Komisiju vadīs izpilddirektores vietniece Agnese Buka, būvvaldes vadītājas vietniece, māksliniece Inese Sulojeva, *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* zaļumsaimniecības vadītāja Dzintra Strazda, Īvandes un Ēdoles pagasta pārvaldniece Anda Upleja un deputāte Sigita Vaivade. Nolikums tiks publicēts vietnē www.kuldiga.lv.

Inguna Spuleniece

Tūrismā optimisma ir vairāk

Šis gads tūrismam bijis aptuveni par 10% ienesīgāks, tā nozares uzņēmēji secināja asociācijas *Lauku ceļotājs* (LC) sezonas noslēguma seminārā Kandavas novada Kalnmuižas pilī.

VISIEM PIETRŪKA VIETU

Kā pastāstīja LC prezidente Asnāte Ziemele, uzņēmēju noskaņojums kļuvis optimistiskāks. Aizvadītā siltā vasara bijusi viens no galvenajiem, bet ne vienīgais pievilksanas iemesls. Par spīti tam, ka cilvēki turpina aizbraukt, valstī tomēr jūtama ekonomiskā izaugsme. Lielākā daļa lauku tūrisma mītnu apmeklētāju (ap 80%) joprojām ir vietējie ceļotāji, kuri tagad var atļauties par pakalpojumiem maksāt kaut nedaudz vairāk. Vairāk bijis ārvalstu tūristu. Pieaugums būtu lielāks, ja būtu lielāka spēja uzņemt, īpaši piejūras apkaimē. Šogad vairums vēlējies atpūsties pie jūras, ezeriem vai upēm, kā arī skatīties, kā dzīvo un ko ražo laukos.

Vairāki seni uzņēmumi no

aprites izgājuši, jo īpašnieki jau ir gados un biznesu pārtraukuši, bet turpinātāju nav. To vietā rodas jauni uzņēmumi. Vienlaikus asociācijas prezidente atzīst, ka jauko laika apstākļu dēļ nav jēgas sākt strauji būvēt jaunas tūrisma mītnes, jo sezona tik un tā ir trīs četri mēneši gadā.

NEGODĪGA PAŠVALDĪBU KONKURENCE

Seminārā daudz diskutēts par likumiem (PVD un citām prasībām), kā arī uzņēmēju konkurenci ar pašvaldībām novados. Iesaistoties Latvijas Pašvaldību savienībai, diskusija ilgst jau sen, bet joprojām ir tādi novadi, kuros telpas naktsmītnēm, kāzām, bērēm un nometnēm pašvaldība iznomā ievērojami lētāk. „Tāda negodīga konkurence varbūt nav

no ļauna prāta, bet nesaprašanas dēļ,” saka A.Ziemele. „Pašvaldībai jābūt jāpējas par iedzīvotājiem, nevis tiem, kuri iebruc atpūsties un svinēt. Neviens bezmaksas koncerts būtībā nav bez maksas. Par to iedzīvotāji maksā ar nodokļiem. Kāpēc par viņu naudu būtu jātaisa kāzas svešiniekiem? Viesmīlība jānodod privātās rokās vai vismaz jāsadarbības pēc godīgiem principiem.”

Mūspuses uzņēmēji gan nesot sūdzējušies – spilgtākie sliktie piemēri Kurzemē esot Engurē, Saldū un Brocēnos. Savukārt labu praksi var redzēt kaimiņvalstīs. Lietuvā par valsts un pašvaldību līdzfinansējumu atjaunots Druskininku SPA komplekss un nodots privāto apsaimniekošanā. Asociācija turpmāk pētīs, kā mūsu laukos darbojas

pilis un muižas. Pašvaldība var uzņēmējam palīdzēt, bet ne ar to konkurēt.

KLĪBO PĀRTIKAS KVALITĀTE

Šefpavāri Raimonds Zommers un Māris Astiņš stāstīja par vietējās pārtikas nozīmi ēdienkartē un sadarbību ar audzētājiem. Savukārt Diāna Dzindule no virtuālā tirgus *Svaigi.lv* uzsvēra ikviena produkta kvalitāti. Nav vairs tie laiki, kad varēja pārdot itin visu. Tagad pircējs grib, lai bumbieri ir vienādi skaisti un pīles gaļa – svaiga. Sliktas preces varbūt varot iztirgot vietējiem, bet ne tūristiem. Diemžēl šajā ziņā vēl daudzviet uzņēmējdarbība klibojot.

Daina Täfelberga

Iedziedātas Sibīrijas dziesmas

13. novembrī Kazdangā, bet 14. novembrī Alsungā svinīgi ieskandināti kompaktdiska *Ne labprāt es tālu gāju* iznākšana. Tajā apkopotas 16 izsūtījumā Sibīrijā dziedātās dziesmas, ko no Krievijas pārvedis kazdandznieks Jānis Ķivelītis.

„Esmu gandarīta, ka tieši Latvijas simtgadē izdevusies tik skaista dāvana represētajiem,” saka idejas autore, kādreiz alsundziece, tagad Kazdangas muzeja vadītāja Ilze Holštroma.

Diska izdošanai viņa rakstīja projektu, bet dziesmas iedziedāja etnogrāfiskais ansamblis *Suitu sievas*, folkloras kopa *Suitu vīri* un solisti: Liene Lēruma, Aleta Lipsne un Valentīns Zarupskis.

SĀKUMS – KLADE AR VĀRDIEM

I.Holštroma atceras: „Iecere radās jau 2015. gadā. Kazdangas muzejā martā rīkojam represēto atceres pasākumus, un Jānis Ķivelītis parādīja kladi ar Sibīrijā dziedātajām dziesmām. Man tā šķita unikāla, un uzreiz radās doma izdot kompaktdisku. 2016. gadā nolēmu rakstīt projektu Valsts kultūrkapitāla fondam, bet bija jāzina, kurš tās izpildīs. Turklāt kladē bija tikai vārdi. Dažām dziesmām bija pierakstīts, kādā melodijā tās dziedamas. Tā kā pati nāku no Alsungas puses, braucu pie Ilgas Leimanes. Viņa ar Lidiju Jansonu vārdiem piemeklēja melodijas, kādās šīs dziesmas varētu būt dziedātas. Pirmoreiz *Suitu sievu* izpildījumā tās skanēja 2016. gadā represēto pasākumā Kazdangas muzejā.

Projekts pirmajā gadā netika atbalstīts, bet 2017. gadā tas pats fonds piešķīra naudu ierakstam, un studija *Lauska* brauca uz Alsungu. Nākamajā gadā ieguvām atbalstu diska izdošanai.”

Sibīrijas dziesmu diska koncertā – *Suitu vīri*, centrā idejas autore, Kazdangas muzeja vadītāja Ilze Holštroma, Alsungas novada domes priekšsēde Daiga Kalniņa, pa kreisi kazdandznieks Jānis Ķivelītis, kurš iedevis no izsūtījuma atvesto dziesmu kladi, pa labi Alsungas *Suitu sievu* vadītāja Ilga Leimane.

Ja ir liela vēlme to iegūt, var jautāt I.Holštromai, bet disks ir uzdāvināts Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, Alsungas vidusskolai, bibliotēkai un muzejam.

„TAS BIJA JĀZDARA!”

Suitu sievu vadītāja I.Leimane: „Ir liels gandarījums. Nevienam no vīriem vai sievietēm nebija iebildumu – visi saprata, ka tas vajadzīgs, un tas ārkārtīgi stiprina.

Neizdziedāto tekstu vēl palika daudz. Tiekoties ar represētajiem Kazdangā, sapratu, ka ceļš, ko esam gājuši, ir pareizs. Mēs vēl varam darīt lielas lietas, ja tikai būs duka.

Mana daļa bija atrast vārdiem melodijas. Par laimi, esmu tādā vecumā, ka visas šīs dziesmas zinu. Pēc teksta ritma jau varēja saprast, kāda melodija liekama klāt. Viss pie manis atnāca īstajā

reizē. Piemēram, dziesmai *Kad ceļiniekam prasu* melodiju nevarēju īsti saprast. Pavisam negaidīti feisbukā atradu šo dziesmu ar visām notīm. To bija ielicis Mineapoles ansamblis *Teiksmā*, ar ko ne reizi vien esmu tikusies. Vadītājas Elgas Pones mamma šo dziesmu aizvedusi uz Ameriku un teikusi: viņa būtu priecīga, ja tā atgrieztos Latvijā.”

Iveta Grīniņa

Darbs ilgtermiņam

Domājot par viedā ciema izveidošanu Alsungā, iedzīvotāji sprieda, kādas sadarbības formas iespējams ieviest, lai ilgtermiņā novadā visiem dzīvē kļūtu labāka.

Uz tikšanos Alsungas kultūras namā ar pārstāvjiem no Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra, kam pievienoja ideja par viedā ciema izveidošanu Latvijā un kas līdzdarbosies kā mentors Alsungā, bija ieradušies ap 30 interesentu.

Viedā ciema ideja ir veidot teritorijā ar nelielu iedzīvotāju skaitu kādu īpašu, iedzīvotāju rosinātu sadarbības modeli, kas veicina ciema attīstību, iedzīvotāju skaita pieaugumu un labklājības celšanos. Domes priekšsēde Daiga Kalniņa pastāstīja, kādas idejas īstenojuši šādi ciemi Vācijā, Somijā, Francijā un citviet pasaulē. Katrai vietai meklēts atbilstošākais veids kādas konkrētas problēmas risināšanai, radot

vietējiem iedzīvotājiem darba vietas un sadarbojoties biznesā. Tādējādi kādā ciemā nodrošināta bērnu izglītošana un uzraudzīšana, citviet – ēdināšanas serviss, uzsākta ražošanas u.c. Vienota modeļa nav, jo katrā vietā vajadzības ir atšķirīgas.

Ventpils biznesa inkubatora pārstāvis Atis Mertens atgādināja, ka viedā ciema veidošana nesola pārmaiņas pāris nedēļās, bet vairākos gados var dot labu rezultātu. Viņš minēja piemērus, kur uzņēmumos uzlabota konkurētspēja, jo veicināta sadarbības prasme un vairota drošības izjūta. Tā kā arī viedā ciema modelī viens no svarīgākajiem faktoriem ir sadarbība, svarīgi ir veicināt iedzīvotāju vēlmi sadarboties, vienam otru atbalstīt. Iedzīvotāji vairākās darba grupās apsprieda, kādas ir šī brīža būtiskākās problēmas un kā vismaz daļa no tām būtu risināmas ar nelieliem ieguldījumiem.

Domājot par viedā ciema izveidi, iedzīvotāji sprieda, kādas problēmas Alsungā būtu nepieciešams risināt.

Līdz nākamajai tikšanās reizei 3. decembrī iedzīvotāji vienojās apdomāt, kādas sadarbības formas un atbalsts varētu noderēt pašam, kādu atbalstu varētu sniegt citiem un kādas idejas būtu īstenojamas

Alsungā kopīgiem spēkiem, lai ilgtermiņā tā kļūtu par iekārojamu dzīvesvietu.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Izraugās direktori, grib dot nodokļu atlaidi

Alsungas novada domes sēdē par kultūras nama direktori apstiprināta Annija Macpane, vēl spriests, kam piešķirt naudu vai samazināt īpašuma nodokli.

Kultūras nama vadības pretendenti vērtēšanas komisiju A.Macpane, kura kultūras namā strādājusi par metodiķi, pārliecinājusi gan ar kompetenci, gan redzējumu par iestādes attīstību.

PĀRDOTI DZĪVOKĻI

Deputāti apstiprināja 26. oktobra izsoles rezultātus. Nekustamais īpašums – dzīvoklis Krasta ielā 4–1 – nosolīts par 4630 eiro, bet par dzīvokli Aizputes ielā 4–5 solīti 2930 eiro.

Biedrība *Slepenie aģenti* lūgusi 800 eiro līdzfinansējumu vēsturiska romāna izdošanai. Tas būs veltīts Šverinu dzimtai un tās muižai. Dome naudu nepiešķir ne šai iecerei, ne filmai par dzejnieku Arnoldu Auziņu *Es dzīvoju priecīgs*, kam 300 eiro prasīja uzņēmums *Sī&Mī*.

Nolemts, ka novadā deklarētie pirmsskolas vecuma bērni un seniori no 70 gadiem Ziemassvētkos saņems tradicionālo saldumu paciņu (līdz 4,50 eiro vērtībā). Apstiprināta arī kārtība, kā daudzdzīvokļu mājām noteikt pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksu un to kontrolēt.

PAR UZNĒMĒJIEM VĒL LĒMS

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija nav saskaņojusi oktobrī mainītos saistošos noteikumus, tāpēc dome izstrādājusi jaunus – *Par atvieglojumiem nekustamā īpašuma nodokļa maksātājiem 2019. gadā*. Atlaide paredzēta daudzdzīvokļu ģimenēm, trūcīgajiem un maznodrošinātajiem. Politiski represētajiem tā jau pienākas pēc likuma, ja īpašumā nenotiek saimnieciskā darbība. Savukārt par atlaidi uzņēmējiem vēl notiks diskusija, jo jebkuras nodokļu atlaides ietekmē pašvaldības budžetu. „Ja tas veicinātu iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanu, ja uzņēmēji radītu jaunas darbavietas, tad varētu dot,” piebilda pašvaldības vadītāja Daiga Kalniņa.

Iveta Grīniņa

„Domāju, ka mūsdienās grūtības ir tādas pašas kā tad, kad Latviju dibināja.”

Liepājas iela no trešā stāva

Pensionētā skolotāja AINA STRAUTMANE drīz svinēs nozīmīgu jubileju. Kā īsta dāma, viņa atsakās vecumu nosaukt, bet atmiņās par Latviju, ar ko kopā augusi, dalās labprāt. Klausoties viņā, šķiet, ka atvērtas Vizmas Belševicas grāmatas *Bille* lappuses, tikai šoreiz stāsts ir par Kuldīgu. „50 gadus dzīvoju Liepājas ielā 9 ebreju rajonā. Tur tolaik notika visa pilsētas dzīve.”

STARP VAIRĀKIEM TIRGIEM

„Bērnībā tirgus bija tagadējā Rātslaukumā. Tirgotāji sabrauca ar pajūgiem, tie stāvēja gar Liepājas ielas malām līdz manai mājai. Aiz Rātslaukuma pie katoļu baznīcas bija zivju tirgus, bet Policijas ielā – siena tirgus.

Mans tēvs Jānis Strautmanis bija galdnieks. Pašam darbnīca, viņš bija meistars un mācīja zeļļus. Mēbeles pārdeva savā veikaliņā Ventspils ielā (tagad 1905. gada ielā). Mammai Marijai bija veikaliņš mājā, kur tagad Rātslaukuma strūklaka. Pārdeva visādas sīkpreces: drēbes, diegus, pogas. Krīzes laikā starp abiem kariem tā firma, kas viņai deva preces, bankrotēja. Tad mamma sāka šūt kreklus, ko deva ebreja Nātilsona veikaliņā uz paša Liepājas ielas stūra pie Rātslaukuma. Šujmašīna mājās rībēja no sešiem rītā līdz sešiem vakarā. Sašuva un nesa uz veikalu kaudzēm vien. Ja pareizi atminos, par kreklu viņai maksāja 20 santīmus. Lai arī bagāti nedzīvojām, bērniņu atceros gaišu. Ar brāli Jāni draudzējāmies ar ebreju bērniem, Heinrihs Freimanis un abas viņa māsas bija mani bērniņas draugi. Es dzīvoju sinagogai vienā pusē – viņi otrā, Smilšu ielā blakus ebreju skolai. Tolaik baltvācieši vēl nebija aizbraukuši. Arī ar viņiem rotaļājāmies.”

SVĒTKIEM SAPOSĀS

„Man ļoti patika, kā Liepājas iela bija sapucēta svētkiem. 18. novembrī visiem veikaliem obligāti bija jārotā skatlogi. Tolaik logos lika prezidenta Kārļa Ulmaņa un kara ministra Jāņa Baloža bildes. Katrā pusē svečturis, viss izdekorēts ar karoga krāsu lentu. Lielajām mājām, piemēram, tiesas mājai uz Liepājas un Dzirnāvu ielas stūra, visas kontūras izgaismotas ar spuldzītēm. Gar ietves malu izliktas ploškas. Visi sapucējās un gāja pastaigā pa Liepājas ielu. Tālu jau netika: kur tagad Pilsētas laukums, tolaik sākās lauki. Dienā gāja arī uz Pilsētas dārzu, pāri tiltam, pa šoseju projām līdz kafejnīcai. Tur apsēdās, izdzēra limonādi. Tā bija garšīga, bet gāze nāca pa degunu laukā. Mums, bērniem, tie bija lieli prieki un blāšana.”

AR LĀPĀM UZ KARNEVĀLU

„Salūtu 18. novembrī nešāva, nebija arī lāpu gājiena. Tie sākās 1934. gadā, kad Ulmanis 15. maijā sarīkoja apvērsumu. Pēc tam šajā datumā ar lāpām gāja aizsargi. Bet vēl pirms tam lāpu gājienus rīkoja vācieši. Viņu rajons Kuldīgā bija Kalna

„Kuldīga ir mana mīlestība uz mūžu,” atzīstas Aina Strautmane.

Kuldīgā, Liepājas ielā 9, pirmās Latvijas brīvvalsts laikā bijusi iebraucamā sēta. Aina atceras, ka sētnieci vajadzējis bruģi ravēt, lai neieaug zālē. Aina draudzējusies ar viņas meitu, gājusi palīgā un zāli ķeksējusi ar dakšiņu.

un Rumbas ielā. Tagadējā sporta skolā atradās kinoteātris *Kolizejs*. Katru gadu februārī viņi rīkoja karnevālu. Pirms tam sapulcējās pilsētas otrā galā, vēlā vakarā ar lāpām un orķestri gāja pa Liepājas ielu. Es to visu pa logu redzēju. Pēc balles, kad gājām *Kolizejā* uz bērnu izrādēm, visur apkārt serpentīns mētājās. 1939. gadā vācieši aizbrauca.”

JĀBRAUC SVĒRTIES

„Mans tēvs Slimokasē maksāja biedru naudu. Par 20 latiem mēnesī bērni varēja vasarās braukt uz laukiem pie saimniekiem atpūsties. Es dzīvoju pie mammas krustmātes pie Ventas tur, kur tagad *Krišjāņi*. Katru mēnesi bērņus veda uz Kuldīgu svērties, cik no lauku labumiem pieņēmušies. Es ar ēdienu biju ņerga. Pirms svēšanas mani dikti baroja.

Tajā mājā vēl dzīvoja divi puīšļi. Aizgājām uz Ventu – upe pilna ar pludināmiem kokiem. Mēs taču pa tiem balķiem skrējām uz otru krastu! Tur bija jāmāk – nedrīkstēja apstāties. Un pēc tam vēl atpakaļ! Laikam jau Dievs stāvēja klāt, ka nenoslīkām. Tolaik biju maza, 1. klasītē mācījos.”

PĒRIENS VISU PRIEKŠĀ

„Mūsu mājas apakšstāvā, kur agrāk bija diennakts veikals *Bode*, bija krogs. Kad zemnieki tirgū kaut ko pārdeva, tad gāja uz krogu piedzerties. Iznāca ārā un krita uz ielas, policisti novilkta viņiem bikses un ar gumijas nūjām visu priekšā pēra, bet dzērājiņi gulēja kā maišeļi. Man tur bija jāiet garām: gan jāsmejas, gan bailīgi.

Tad viņi iemanījās list mūsu kāpņu telpā, un mēs kāpām pāri, lai tiktu uz dzīvokli. Bijām jau pieraduši – neko sliktu viņi nedarīja, tikai gulēja un smirdēja.”

KRIEVI IENĀK UN AIZBĒG

„1940. gada vasarā ienāca krievi. Vienu dienu mēs, bērni, stāvējām uz Liepājas un Ventspils ielas stūra. Piebrauca pirmais tanks. Pa lodziņu izliecās krievu karavīrs un latviešu valodā prasīja ceļu uz Liepāju. Pat nenojautām, kas viņš tāds. Pēc gada ap Jāņiem pamodāmies no tā, ka Liepājas pusē visa pamale dun. Neko nevarējām saprast, jo radio jau nebija. Tikai vēlāk uzzinājām, ka sācies karš.

Un tad vajadzēja redzēt, kā krievi no Liepājas caur Kuldīgu bēga uz Rīgu: panikā, bez šautenēm, knapi apģērbušies! Redzēju arī autobusu, kurā salikti zīdainiņi no Liepājas patversmes, līdz brauca medmāsas.”

SĀKAS BRIESMAS

„Tad ienāca vācieši. Sākumā bija ļoti solīdi. Sestdienās un svētdienās sapulcējāmies pagalmā, vācieši nāca draudzēties – tādi jauni puīšļi. Meitenēm dāvināja kasītes ar rakstāmpalvām. Es tās vēl ilgi turēju kā suvenīru.

Briesmas sākās, kad viņi sāka vajāt ebrejus: lika dzeltenās zvaigznes uz krūtīm uzšūt, ļāva iet nevis pa ietvi, bet rensteli. Vienu dienu gāju uz veikalu, bet pretī pa rensteli nāk draudzenīte Mērija. Sasmaidījāmies un gājām katra uz savu pusi. Tad visus ebrejus savāca sinagogā un veda šaut uz Padures mežiem.

Skolēniem vācu laikā bija jābrauc uz laukiem strādāt. Mani un vēl vienu meiteni aizveda uz Paduri govīs ganīt. Kādus divus kilometrus tālāk ebrejus mežā šāva. Varējām pat saskaitīt, cik šāvieni katru dienu izskanēja. Saimniece bija tik ziņkārīga, ka aizdzina govīs ganīt tur, kur tas notika. Redzējām asinis smiltīs.”

LATĪNU VALODA PRET BUMBĀM

„Kad vācu laiks tuvojās beigām, Kuldīgā bija sabraukusi Rīgas inteliģence, kas bēga no krieviem. Var teikt, ka tad te aizsākās mūzikas skola. Bija operdziedātāji, gleznotāji, baletdejojāji, piemēram, Tangijeva-Birzniece. Šeit izveidoja baleta skolu. Es gāju pamatskolas 5. klasē, kad tur mācījos. Baletskola bija tikai gadu – visi aizbrauca uz Vāciju.

Vidusskolas 1. klasē sāku iet vēl vācu laikā Baltijas semināra telpās. Direktors Mālkalns bija ļoti cienījams: kad viņu satikām, visām bija jātaisa reveranss. Tad vācieši tur iekārtoja lazareti un mūs pārcēla uz Kalna ielu. Tolaik avīzē lika sludinājumus, kad to, kas pašam ir, mainīja pret to, ko vajag. Aktrises Indras Burkovskas tēvs Aleksandrs bija manā klasē. Viņš uz lielas lapas uzrakstīja, ka maina govi pret klēpja sunīti, un plakātu ielika klases logā. Ienāca viena vecenīte un meklēja, kur var samainīt. Tad gan skolotāja mūs nokaunināja. Vajadzēja mācīties latīņu valodu. Bija pēdējās vācu dienas, Kuldīgu bombardēja. Citām klasēm skolotāji teica, lai iet pagrabā, bet mūsu latīņu valodas skolotāja pateica: „Nekur neiesiet. Turpinām mācīties!””

SĀK ZAGT

„Un tad jau drīz bija kapitulācija.

Manai mājai pretējā mājā dzīvoja vācu virsnieki. Viens tik smuki spēlēja akordeonu – vienmēr pie logiem klausījāmies. Kad jau bija izkārti baltie karogi un tika gaidīti krievi, viņš pie loga rādīja, lai nāku pēc tā akordeona. Man bija bail iet. Vācu virsnieki bija iznākuši pie mājas. Pirmais krievu izlūks jāja ar zirgu. Vācieši nostājās miera stājā, pat salutēja, bet tas jātnieks uz viņiem pat nepaskatījās. Pēc tam nāca karaspēks. Lūk, tad sākās! Tie nebija atbrīvotāji, bet iebrucēji! Vienā naktī visas noliktavas tika uzlauztas, visi veikali izvākti. Mēs uz ielas nedrīkstējām iziet.”

TRIJNIEKŠ ZĪMĒŠANĀ

„Kad beidzu vidusskolu, aizgāju uz Liepājas pedagoģisko skolu, kaut savu mūžu par skolotāju negribēju būt. Bija solīts, ka drīz atvērs institūtu, bet nebija telpas. Braucām ar mazo bānīti līdz Alsungai, tad pārsēdāmies platsliežu vilciņā uz Liepāju. Liepāja bija ļoti izpostīta – viss *Sarkanais metalurģis* drupās. Nekāda mācīšanās neiznāca – jāiet drupas vākt. Pēc skolas bija pavēle no ministrijas, ka visiem jāiet strādāt. Kad nostrādās piecus gadus, varēs bez eksāmeņiem tikt institūtā. Sākām strādāt. Pēc pieciem gadiem tālāka mācīšanās nesanāca, algas maziņas – grūti klājās.

Es mācīju pirmās četras klases un arī zīmēšanu. Tā man bija tuva, kaut mācījies esmu maz. Vidusskolā zīmēšanu pasniedza īsts mākslinieks, bet tā bija tikai viena stunda. Viņš lika uzzīmēt koku un piecu ballu sistēmā ielika man trijnieku. Vairāk tās stundas nenotika. Tas trijnieks man, zīmēšanas skolotājai, bija diplomā.”

Inguna Spuleniece

Japānas pārsteigumi

Kuldīdznieki Rūta un Ivars Eglīši daudz ceļojuši: Monblānā, Kilimandžāro un citos kalnos kāpuši, pa jūrām un okeāniem kuģojuši, aizas pārvarējuši, nejauši Bali ekspedīcijā iekļuvuši, lielas un mazas pilsētas skatījuši. Vārdu sakot, vai puspasaulē redzējuši. Taču lielāko pārsteigumu sagādājis Japāna, kur nesen viņi pavadīja nepilnas divas nedēļas pie meitas šīs valsts galvaspilsētā Tokijā.

PIE MEITAS DIPLOMĀTES

„Vienmēr esam bijuši ceļotāji, Japāna bija ierakstīta obligāti apskatāmo valstu sarakstā, taču nedomājām, ka ceļojums pienāks tik ātri,” stāsta Ivars. „Mūsu vecākā meita Egija ir diplomāte, šogad nokļuva augstākajā rangā par pirmo sekretāri. Viņai tā ir trešā rotācija ārvalstīs – tagad iekrita Japāna, kur būs jāpavada trīs gadi. Aizbrauca augustā, un mēs, vecāki, lai meita labāk iejustos tādā zemē, nolēmām kopā nosvinēt viņas dzimšanas dienu, kas bija 4. novembrī.”

Ivars, Egija un Rūta Eglīši uz Fudži kalna fona.

KLUSUMS PĀRAPDZĪVOTĪBĀ

Pirmie pārsteigumi – kārtība, klusums un pieklājība tik pārapdzīvotā vietā. Tokijā ir gandrīz 30 miljoni iedzīvotāju (kopā ar aglomerāciju). „Uzbraucām 445 metru augstā tornī. Visur, kur vien skaties, līdz pat apvārsnim ir tikai pilsēta. Divas stundas ar metro no centra braucām, lai tiktu ārā. Bet šajā pārapdzīvotībā visa japāņu uzvedības filozofija vērsta, lai nevienam tuvumā esošam cilvēkam neradītu nepatīkamas sajūtas. Mašīnas nesignalizē, vienīgi ārkārtas situācijās. Sabiedriskajā transportā drīkst lietot viedās ierīces, bet tikai skatīties tajās, sūtīt īsziņas. Neskan zvana signāli, arī uz ielas ne.”

Imperators japāņiem ir Dieva vietnieks zemes virsū un visu milēts tautas simbols. Plašākā publikā viņš bieži neparādās, bet kuldīdzniekiem laimējās viņa augstību – valsts galvu – redzēt ceļā no rezidences uz parlamentu un arī atpakaļ, caur atvērtu automašīnas logu mājot ļaudīm uz ielas.

PAT PAPIRĪTIS NEMĒTĀJAS

Par kultūršoku pozitīvā nozīmē ceļotāji nojauta jau lidojuma laikā, kad pasažieri tika brīdināti, lai uz tualeti aiziet lidmašīnā pirms izkāpšanas, jo šajā zemē labierīcībās iebraucējam bez instruktažas var rasties pamatīgas problēmas. Japāna ir moderno tehnoloģiju lielvalsts, tāpēc kompjuterizēts ir itin viss. Eiropietim problēma, ka paskaidrojumi ir hieroglifos, daži simboli atšķiras no Eiropā ierastajiem. Ivars atzīst, ka pēc iepriekš lasītā, *National Geographic* vai filmās re-

dzētā varēja nojaust arī to, cik lielā cieņā tur ir tūriība. Neviens neprasa, lai valsts no nodokļiem maksātu par viņu atkritumiem. Ikviens iedzīvotājs visu rūpīgi šķiro, tas viņiem pašsaprotami. Pārsteidzoši, ka uz ielām nav atkritumu tvertņu, tajā pašā laikā nekur pat nieka papīrītis nemētājas. Liekas neiespējami – dienā miljons nostaigā, bet vakarā nekas nav jāsatīra. Japāņiem nepieņemami ir iet pa ielu un ēst, ja vien tas nav kāds festivāls parkā. Tūristi cenšas to ielāgot, varbūt kāds iebraucējs no kaimiņ-

valsts Ķīnas nogrēko. Nesmēķē uz ielas – nav kur nomest cigaretes galu. Savukārt restorānos gaiss zils no dūmiem. Īpaša ir attieksme pret higiēnu un veselību. „Sākumā domājām, ka tie, kuri staigā maskās, izvairās, lai neieļpotu putekļus vai baciļus. Izrādās, ka viņi sargā pārējos, ja gadījās iesnas, bet nācies iziet sabiedrībā. Puņķoties uz ielas ir šausmīga nepieklājība.”

Lai gan ir atturīgi, japāņi labprāt komunicē ar citiem – kaut nokavēs savu autobusu, bet ies pāri laukumam parādīt svešiniekam vajadzī-

Tokijā no 445 metru augstuma visur, kur veries, līdz apvārsnim ir pilsēta vien.

Parastā aina sabiedriskajā transportā – seniori lasa avīzi, jaunie bakstās pa telefoniem, kāds iesnau-dies, cits varbūt kļuvis sarunājas ar blakussēdētāju, bet skaļi un pa tālruni – nekādā gadījumā.

Precizitāte: ja vilciens nokavējas kaut minūti, vadītājs iet pa vagoniem un atvainojas. Ne tikai uz biznesa tikšanās, bet vienkāršu ballīti visi ierodas punktuāli – noteiktajā laikā.

go pieturu. Transporta tīkls tur ir ļoti labi attīstīts, bet nav viegli visu uzreiz saprast. Japāņi ir ļoti atsaucīgi, vienlaikus ievēro savu privāto telpu. Viņuprāt, pēkšņa pievēršanās ar pieklājīgo *Excuse me!* ir gandrīz kā agresivitāte. Jau pirms tam pa gabalu ar mierīgiem žestiem un skatienu jāliek saprast, ka gatavojies garāmgājēju uzrunāt.

SVEŠĀM GRŪTI IEDZĪVOTIES

Japānā 99% ir pamatiedzīvotāji, jo tā ir kultūra, kas bijusi šķirta no ārpusaules ietekmes. Vairākus gadsimtus valdības centās japāņus izolēt no pārējās sabiedrības, baltos cilvēkus pat neielaida šajā zemē. Kad amerikāņi piespieda Japānu atvērties tirdzniecībai, tad ātri vien tā kļuva par vienu no ekonomiski attīstītākajām valstīm un vadošajām tehnoloģiju jomā. Joprojām grūti, tikpat kā neiespējami, svešiniekiem dabūt darbu un integrēties šajā sabiedrībā. Ne jau tāpēc, ka viņi nepieņemtu. Viņi pat īsti nemāk pateikt *nē*. Atradis metodes, lai izvairītos no jautājuma, uz kuru tā būtu jāatbild. Japāņi ir toleranti un labvēlīgi, tādas ir viņu tradīcijas. Turklāt ir valodas grūtības. Ja vēl var iemācīties sarunāties, tad apgūt trīs alfabētus, ko izmanto rakstībā, nav viegli.

BEZ SAULESBRILLĒM

Dzeramnauda tur nepastāv. Japānis neapvainosies, ja kādu jenu atstāsi, bet skries pakaļ un atdos. Tā arī ir filozofija, jo dzeramnaudas

došana vienmēr sagādā problēmas: ir vai nav jādod, cik īsti no rēķina, vai kāda noteikta summa, kādā veidā jāpasniedz. Kriminālā vide Japānā ir viena no zemākajām pasaulē. Viņi ir ļoti likumpaklausīgi, ja neskaita 60. gados populāro jakuzas mafiju, kas tagad jau samazinājusies. Te Ivars piemin, ka par uzlecošās saules zemi dēvētajā Japānā cilvēki nenēsā saulesbrilles. Saule tur tiešām spilgta, bet laikam jau valda uzskats, ka melnās brilles norāda uz piederību gangsteriem un tās nēsā notetovējušies jakuzas klana pārstāvji. Turklāt saulesbrilles traucē acu kontaktu, kas japāņiem saskarsmē ir ļoti svarīgs. Arī tetovējumi saistās ar sliktiem cilvēkiem. Ir aizspriedumi, ka tie ir nehygiēniski. Cilvēku ar tetovējumu var neielaidīt sērūdens vannā termālo avotu kūrortā.

Japānā ir zema dzimstība, sievietes labprātāk izvēlas ratiņos vadīt suni.

Tā nav milzīga instalācija Klusā okeāna krastā, bet cunami aizsardzības zona ar 17 metru augstiem nostiprinājumiem.

Kuldīgas novadā, īpaši pilsētā, trūkst īres dzīvokļu. Kā pienākums ir tos gādāt, un kā to darīt: ceļot jaunas mājas, atjaunojot vecās? Kurzemnieks cenšas atrast atbildi.

Bijusī Kuldīgas dzelzsbetona rūpnīcas kopmitne, vēlāk dzīvojamā māja, septiņos mēnešos pārtapusi par 23 dzīvokļu īres namu.

Uzņēmēja viedoklis

Ir piedāvājums

Kuldīgas uzņēmējs Kaspars Bergmanis uzskata: prievārtībai pārbūvēt mājokļus ir daudz ātrāks veids, kā dzīvokļu krīzi mazināt, nekā gaidīt, kad to izdarīs pašvaldība.

Kurmāles pagasta Priedainē viņš septiņos mēnešos bijušās dzelzsbetona rūpnīcas dzīvojamu namu pārveidojis par 23 īres dzīvokļiem, no kuriem 22 ir vienistabas. Kā pats saka: laba vieta, kur dzīvot līdz pirmajam bērnam. Pašvaldībai laiku aizņemt obligātais iepirkums un citas lietas, ar kurām privātajam būvniekam nav jāsaskaras. Vienlaikus viņš pārliecināts, ka izīrēšanu tālāk var nodot pašvaldībai, kas gatavo ēku pārpirktu.

AR ĪRĒNIEM – KOREKTI

Izrādot māju, SIA *Linde Invest* jurists Aivis Ceperiņš uzsver, ka pēc nopirkšanas no SIA *Centrs* bija vajadzīgi septiņi mēneši. Pārbuve nav tā lētākā, jo dušas bijušās kopīgas, bet tagad ierīkotas dzīvokļos. Katrā ir arī iebūvētā virtuves iekārta. Māja siltināta, nomaiņītas komunikācijas, ierīkota ugunsdrošības signalizācija. Pagrabstāvā pietiek telpu, kurās novietot bērnu ratiņus, velosipēdus, pat iekārtot vietu, kur īrniekiem kopā atpūties.

A.Ceperiņš teic: kad māja nopirkta, tajā bijuši 14 īrnieki, arī ar beztermiņa līgumiem: „Mēs ar visiem korekti tikām galā – piemaksājām dzīvokļu pirkšanai. Ļoti daudz palīdzēja pašvaldība, piemērojot dzīvokļus tiem īrniekiem, kuri atbilda noteikumiem. Tiem, kuri neatbilda, mēs meklējām, kur dzīvot.”

Jautāts, vai kāds īrnieks negribēja nākt atpakaļ, K.Bergmanis ieibilst: „Par tādu īres maksu, kāda bija iepriekš, vispār nekas nevar notikt. Tāpēc jau neviens attīstītājs neko nedara.”

„MUMS IR PRECE”

„Mūsu īrnieks ir strādājošs cilvēks, kurš maksā nodokļus,” stāsta uzņēmējs. „Mums ir pārrunas ar pašvaldību, un pilnīgi skaidrs, ka ārpus Rīgas pašvaldībām šajā segmentā jānāk. No biznesa viedokļa īres maksa un tas, vai atmaksājas izdevumi par renovāciju, neiet kopā. Būs vajadzīgi vismaz 25 gadi, lai ieguldīto atgūtu.” Oktobrī tapuši grozījumi Ministru kabineta noteikumos, un pašvaldības ārpus Rīgas drīkstēs īres dzīvokļiem Valsts kasē naudu aizņemt ar pazeminātu procentu likmi.

„Ārpus Rīgas var teikt, ka īres piedāvājuma nav. Ko darīsim ar savu māju, jautājums pagaidām ir atvērts. Viens variants būtu pārdot pašvaldībai, otrs – ilgtermiņa īre. Mums ir prece – esam reaģējuši uz tīrģus nepilnību. Dzīvokļu īre Kuldīgā ir aptuveni pieci eiro par kvadrātmetru. Mūsu māja pirmais apkures mēnesis rāda, ka komunālie maksājumi varētu būt ar 80 centu par kvadrātmetru. Vidējā maksa par dzīvokli – 130 eiro. Valmieras piemērs rāda, ka pašvaldības celtajās mājās par šādu cenu dzīvokli tiek veiksmīgi izīrēti,” zina teikt K.Bergmanis.

Kuldīgas uzņēmējs Kaspars Bergmanis rāda dzīvokļus atjaunotajā mājā Priedainē, uzsverot, ka tie tiks piedāvāti par pašreizējām īres cenām, bet tuvākajā laikā tās noteikti augs.

KASPARS BERGMANIS: „Gribam, lai aizbraukušie tautieši atgriežas. Daudzi saītes ar Latviju sarāvuši – pārdevuši īpašumus, viņiem fiziski nav, kur atgriezties. Viņi pieraduši irēt. Jaunā paaudzē vēlas būt mobila vismaz līdz brīdim, kad saprot, kur ir labs darbs un izaugsmes iespēja. Arī šajā aspektā ir vitāli svarīgi ar pašvaldību iesaisti attīstīt īres tirgu.”

PAŠVALDĪBA IEGŪSTOT

„Ar pašvaldības kapitālsabiedrību *Kuldīgas siltumtīkli* sadarbība ir ļoti laba. Priedaines jaunajai katlumājai mūsu ēka ir liela patērētāja. Nerunāsim par sociālajiem dzīvokļiem, bet par dzīvokli normālam maksātajam. Pašvaldība, ar īrniekiem slēdzot līgumu, paredz punktu, ka jādeklarējas šeit, tā iegūstot iedzīvotāju ienākumu nodokli. Apsaimniekošanā monopolstāvoklis ir jebkuram pašvaldības uzņēmumam – uzņēmējam tajā laucīnā nav, ko darīt. Protams, vēl var būt biedrība, bet, saprotot, ka *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem* ir visi resursi, jāsaprot arī tas: jo lielāks apjoms, jo zemākas izmaksas un augstāka efektivitāte. Tā vismaz

vajadzētu būt, nevis tā, ka katrs nodarbojas ar savu māju,” spriež K.Bergmanis.

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Kuldīgas padome esot izteikusies, ka pašvaldībām būtu jāiegādājas vai jāpasūta gatavi īres nami. „Būsim atklāti – uzņēmēji spēj uz situāciju reaģēt ātrāk un bez tiesvedībām,” uzskata K.Bergmanis. Uz jautājumu, vai *Linde Invest* būtu gatavs pašu dzīvokļus izīrēt, K.Bergmaņa atbilde ir strikts *nē*: „Mēs esam gatavi visu ēku vai nu pārdot, vai izīrēt ilgtermiņā, bet ne jau par pieciem eiro kvadrātmetrā, jo tas nav bizness. Pašvaldībai, protams, būs pīmpirkuma tiesības.”

uzņēmēji vai pašvaldība?

Pašvaldības viedoklis

Vienistabas mājokļi nav pieprasīti

Kuldīgas novadā ir sociālās palīdzības rinda, kurā pārsvarā gaida ģimenes ar bērniem, tādēļ vajadzīgi divu un trīs istabu dzīvokļi, skaidro domes priekšsēde Inga Bērziņa.

Dzīvokļu rindā drīkst uzņemt tikai tos, kuri atbilst likuma prasībām, norāda I.Bērziņa. „No sociālās rindas tos, kuriem vajadzīgs vienistabas dzīvoklis, varam nodrošināt pašvaldības ēkā Rātskunga ielā 2. Bet visvairāk pietrūkst telpu ģimenēm ar bērniem. Jauno speciālistu rindā bija divi iesniegumi, abiem piedāvājums atrasts. Kādi dzīvokļi atrbrīvojas, mēs tos paremontē-

jam. Drīz varēsim veidot arī re-emigrācijas rindu. Grūti pateikt, kāds būs pieprasījums.”

I.Bērziņa vēlreiz uzsver, ka likums neļauj piešķirt dzīvokļus tiem, kuriem ir ienākumi virs trūcīgo un maznodrošināto līmeņa, kā arī tos, kuriem ir apgādnieki. Priekšsēde domā, ka nosacīti varētu palīdzēt, dzīvokļu jautājumā iesaistot *Kuldīgas komunālos pakalpojumus* (KKP). „Zinām, ka ir daudz tādu cilvēku, kuras pēc likuma rindā uzņemt nevaram. Viņiem vajadzīgs atbalsts. Tādēļ, lai saprastu pieprasījumu, KKP rīko aptauju. Aicinu tajā piedalīties, komentāros norādot

Rindas augšgalā – ģimenes ar bērniem

Kuldīgas novadā uz pašvaldības mājokli gaida 47 iedzīvotāji. Vispārējā rindā visvairāk ir ģimeņu, kurām vajadzīgas lielākas telpas.

Domes dzīvokļu speciāliste Elīna Iljina uzsver, ka likums *Par palīdzību dzīvokļu jautājuma risināšanā* nosaka kategorijas, kurām dzīvokli jāpiešķir: 14. pants paredz, ka tie ir bērni, ieslodzītie un ar tiesas spriedumu izliktie, 15. pantā minētie vispārējā rindā uzņemamie, vēl ir speciālistu rinda. Tādu cilvēku, kuriem mājoklis vajadzīgs pēc avārijas, stihijas vai ugunsnelaimes, pašlaik nav. Tos, kuras drīkst uzņemt vispārējā rindā, nosaka pašvaldības saistošie noteikumi. „Par to nākas diskutēt katrā dzīvokļu komisijā: kam pienākas, kam ne. Daudziem nākas atteikt,” atzīst speciāliste.

Ir pieņemts Diasporas likums, un E.Iljina uzsver, ka tagad jāgaida, vai uzdevums palīdzēt tiem, kuri atgriežas no ārzemēm, tiks ierakstīts speciālajā likumā par palīdzību vai pašvaldībām tiks uzdots mainīt saistošos noteikumus. „Visticamāk, vispārējās rindas noteikumi tiks papildināti ar tiem cilvēkiem, kuriem būs jāaplūcina atbilstība šim palīdzības veidam.”

Pasaki savu vajadzību aptaujā!

Vēl šodien un rīt mājaslapā www.kkp.lv var piedalīties *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* (KKP) rīkotajā iedzīvotāju aptaujā – tās nolūks ir saprast, kādi īres dzīvokļi un par kādu cenu ir pieprasīti.

„Kuldīgā dzīvokļu trūkst, un, spriežot pēc aktivitātes, ar kādu anketas aizpildītas, cilvēkiem interese ir,” secina KKP valdes priekšsēdis Pēteris Gobzemis. „Gribam noskaidrot cilvēku vēlmes un iespējas un tad dzīvokļus pielāgot. Kam būs iespēja tur

dzīvot, vēl nav skaidrs, bet vairāk domājam, ka tiem, kuri Kuldīgā atgriežas, arī speciālistiem, kas vajadzīgi dažādiem uzņēmumiem. Kā īrnieki pie dzīvokļiem tiks, vēl nezinām, bet Valmieras pieredze bija tāda – notika nomas tiesību izsole. Tas ir viens variants,” skaidro P.Gobzemis.

Jaunus mājokļus pašvaldība varēs piedāvāt tikai tad, kad iegādāsies bijušo SEB bankas ēku Dzirnauvi ielā, uz kuru tad no Vakaravokļus pielāgot. Kam būs iespēja tur

Stāsta muzeja direktors Eduards Damberts: „Bankas ēkā veidosim daļēji atvērto krātuvi, un tas būs jauns tūrisma objekts. Citas telpas būtu jāmeklē tik un tā, jo pašreizējām tehniskais stāvoklis nav labs. Nevaram krājumam nodrošināt mikroklimatu. Tad ēka jāsilnina un jāpielāgo, bet tās ir milzīgas investīcijas. Pēc līdzīgiem objektiem aprēķinātas izmaksas – pāri par 700 tūkstošiem. Bet bankā, jau būvējot, padomāts par atbilstošu klimatu.”

Pieredze

Vajadzēs vēl

Kopš Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes štābs pārcēlies no Liepājas uz Kuldīgu, īres dzīvokļus šeit iedzīvotājiem ar lūgumu pieteikt izīrējamo dzīvokļu adreses. „Kas braukā no Liepājas, arī viņu ģimenēm vajadzēs, kur dzīvot. Brigādes komandieris pulkvedis

Andris Rieksts skaidro, ka dzīvokļi meklēti ar novada domes palīdzību, kas savukārt vērsās pie iedzīvotājiem ar lūgumu pieteikt izīrējamo dzīvokļu adreses. „Kas pirmie nāca, tie pirmie atrada sev piemērotus dzīvokļus. Tiem, kas pakavējušies, ir diezgan proble-

mātiski. Protams, daudz atkarīgs arī no cilvēku prasībām – vienam nepatīk, ka malkas apkure, citam, ka skats uz sētu. Lūdzām pašvaldības palīdzību vēlreiz. Šobrīd, tie, kas meklēja dzīvokļus, tos ir atraduši. Bet ar laiku vajadzēs vēl,” uzsvēra A.Rieksts.

Iedzīvotāji noprotestēja

Kokapstrādes uzņēmuma *Stiga RM* iecere darbiniekiem būvēt māju Laimdotas ielā 4 atdūrās pret iedzīvotāju ieildumiem.

Kuldīgas ražotnes direktors Jānis Osis: „Piedāvājums dzīvokļiem par samērīgu cenu Kuldīgā ir nieciņš. Domājot, kā piesaistīt cilvēkus no ci-

tām vietām, bijām iecerējuši šeit būvēt daudzdzīvokļu māju. Pašvaldība bija ļoti atbalstoša, bet, tiklīdz informācija nonāca līdz iedzīvotājiem, tika izvērtēta diezgan liela pretestība, kuras dēļ nolēmām šo projektu nerealizēt.

Tā kā strauji aug būvniecības izmaksas, jebkura pretestība un iecer-

Dzīvo viesnīcā

Kuldīdzniece Diāna ar dzīvesbiedru Endiju pēc 15 gadiem Anglijā ir atgriezies, un tagad abi spiesti dzīvot viesu namā.

Darbu te atraduši, bet dzīvokli viņa sen pārdevusi. Mēģinājuši irēt

no privātpašniekiem. Piedāvājums bijis, bet par atbraucējiem pieņemamu cenu varēs noīrēt tikai ļoti nolauzīti dzīvokļus, pat tādas, kuras virtuvē nav izlietnes, bet tualete un ūdens – ārā. Rakstījuši iesniegumu

res bremsēšana bija laika zaudēšana, un tas ieceri padarīja nerealizējamu. Mums bija svarīgi to īstenot ļoti īsā laikā, kamēr būvniecībā vēl nebija sasniegtas šodienas izmaksas. Tagad nevar atrast pat projektētāju – jālūdzas, lai kāds uzprojektē, nemaz nerunājot par būvniecību.”

domes dzīvokļu komisijai, bet nav atbilduši saistošajiem noteikumiem. Tagad viņi dzīvo kādā Kuldīgas viesu namā, jo, lai ģimene neaizbrauktu projām, saimnieks piedāvājis ziemiā istabas cenai palielu atlaidi.

Inguna Spulniece, antra Grīnberga, Lāsma Reimanes foto

NOVADI SAPROT

Cenas ietekmē DAŽĀDI FAKTORI

Aiga Naudiņa

Viena no tēmām, ko sociālajos tīklos apspriež sabiedrība, ir, ka Latvijā kāda prece maksā vairāk nekā citās valstīs, norādot, ka pie mums kāds cenšas nopelnīt uz cilvēku rēķina. Tāpēc šoreiz nolēmām noskaidrot, vai un par cik Latvijā ir dārgākas preces salīdzinājumā ar citām valstīm. Pateicamies, piemēram, kā Latvijas tirgū veidojas cenas medikamentiem. Publiskajā telpā ik pa laikam izskan salīdzinājums, ka medikamentu cenas katrā valstī atšķiras un mums par zālēm nākas maksāt vairāk. Patiesībā zāļu cenu veidošanos ietekmē dažādi faktori un katrā valstī tie var būt atšķirīgi.

Nopelnīt vēlas visi

Latvijā, cik lielu uzcenojumu zāļu lieltirgotāji un aptiekas medikamentiem var likt, regulē Ministru kabineta (MK) 2005. gada 25. oktobra noteikumi par zāļu cenu veidošanas principiem. Tas arī izslēdz iespēju, ka aptiekas, kas ir pēdējais posms zāļu aprītē, savu uzcenojumu var likt neierobežotu. "Pircējiem bieži rodas jautājumi, kāpēc medikamenti ir tik dārgi un kā veidojas to cena? Starp aptieku un ražotāju ir vesela virkne nosacījumu, kas nav no aptiekas atkarīgi," saka SIA "Aptieka Nurme" vadītāja, farmaceite Regīna Rakstiņa. Svarīgi, kā medikamentiem veidojas cena ražotnē, kas līdz šim nav plaši skaidrots. "Šai informācijai neviens netiek klāt un nevar pārbaudīt. Un to nevar izdarīt arī valstsvirī. Šis jautājums bija aktuāls jau pirms 20 gadiem. Ražotāji saka, ka tas ir viņu noslēpums. Šaubos, vai to kādreiz arī darīs," teic farmaceite.

No zāļu ražotāja tālākais ķēdes posms ir vairumtirgotāji. Arī viņiem jau iepriekš minētajos MK noteikumos ierakstīts atļautais uzcenojums medikamentiem. Taču šeit uzmanība jāpievērš faktam, ka vairumtirgotājs medikamentus iepērk vairumā. Jo vairāk iepērk no ražotāja, jo tas var piedāvāt zemāku cenu. Jāņem vērā, ka ļoti daudzus medikamentus ražo ar vismaz piecu gadu derīguma termiņu. Ja vairumtirgotājs tur zāles savā noliktavā, tie atkal ir papildu izdevumi, kas arī tiek ierēķināti zāļu cenā. Ir vēl gadījumi, kad viena lieltirgotava pārpērk medikamentus no citas lieltirgotavas, un atkal var rasties sadārdzinājums. "Tur ir tāda mašīnērija! Mana aptieka ir pārstāvēta neatkarīgu aptieku apvienībā, un tas dod iespēju izvērtēt, kurus medikamentus un par kādu cenu mūsu aptiekai iepirkt. Skatāmies izdevīgākos piedāvājumus, lai arī pēc tam saviem klientiem zā-

SIA "Aptieka Nurme" Laucienē vadītāja, farmaceite Regīna Rakstiņa atzīst, ka iedzīvotājus bieži satrauc tas, ka zāles ir dārgākas nekā citviet Eiropā, tomēr nereti tās ir tikai emocijas, kas neatbilst patiesībai.

Edgara Lāča foto

les varam pārdot par izdevīgāku cenu," stāsta aptiekas vadītāja.

Svarīgs esot arī tirgus. Latvijā ir nepilni divi miljoni iedzīvotāju, no kuriem zāles lieto ap vienu miljonu. Šis tirgus lielam zāļu ražotājam ir ļoti mazs. "Kādu viņi nosaka cenu, ar tādu ir jābūt mierā, ja konkrētie medikamenti ir akūti nepieciešami mūsu pacientiem," uzskata R. Rakstiņa. Viņa praksē novērojusi, ka zāļu cenām ir tendence pieaugt. Citām pieaugums dažu mēnešu laikā ir pat par vairākiem desmitiem centu. Tā tas turpinoties līdz noteiktam laikam, kad lieltirgotāji jūt, ka samazinās apgrozījums un cilvēki zāles vairs nepērk. Tad cenas zālēm atkal samazina. Uz jautājumu, vai šādi tiek pārbaudīts, kāda ir robeža, līdz kurai var iet, saņemtu atbildi, ka zāļu biznesā strādā ziņoši ekonomisti, juristi un citi augstas klases speciālisti, kas domā, kā nopelnīt. Bizness paliek bizness, un tā galvenais mērķis ir peļņa. Agrāk bija runa, ka visām trim Baltijas valstīm vajadzētu veidot vienotu medikamentu iepirkumu. Nevarēja vienoties.

Ja runā par kompensējamiem medikamentiem, valsts cenšas iepirkt lētākos medikamentus, tā mēģinot veicināt, ka ražotāji samazina cenu. No vienas puses, tas ir labi, jo cilvēkiem iespējams saņemt lētākas zāles. No otras puses, – daudzi oriģinālie preparāti no Latvijas sāk pazust. Cilvēks, kas būtu ar mieru piemaksāt par oriģinālā preparāta iegādi, to vairs nevar izdarīt, jo nav piedāvājuma. "Lielajiem ražotājiem Latvijas tirgus ir ļoti mazs. Ja iz-

vēlamies medikamentus nepirkt, tos arī nesūta. Ir daudzas tādas diagnozes, kur medikamentus tik liels cilvēku skaits neizmanto, un, ņemot vērā loģistiku un citas izmaksas, lielražotājs pasaka, ka viņam nav izdevīgi šeit tos tirgot," skaidro aptiekas vadītāja.

Viena formula – dažādi nosaukumi

Zāļu tirgū ir sastopami tā sauktie oriģinālie medikamenti un ģenēriskie medikamenti. Ģenēriskais medikaments (jeb, saukts vien-

UZZINĀI

Kas ietekmē zāļu cenu, un kāpēc citās valstīs tās ir lētākas?

- Svarīgi, kādas cenas medikamentiem nosaka zāļu ražotāji.
- Latvijā zāļu cena veidojas no zāļu ražotāja noteiktās cenas, zāļu lieltirgotāju un aptiekas pieliktā uzcenojuma, kuru robežas nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 803.
- Latvijā medikamentiem piemēro 12% pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likmi, uztura bagātinātājiem un medicīnas ierīcēm 21%. Jo augstāka cena medikamentam, jo lielāks šis nodoklis jāmaksā, un medikaments kļūst dārgāks. Ieguvējas ir tās valstis, kur medikamentiem piemērota samazināta PVN likme.
- Tirgus lielums jeb iedzīvotāju skaits, kas konkrētā valstī patērē medikamentus; jo lielāks pieprasījums, ražotājs lieltirgotājam un pēc tam lieltirgotājs aptiekām var piedāvāt izdevīgāku, t.i., zemāku medikamentu cenu.
- Izmaksas, kas saistītas ar zāļu ražošanu: darbaspēka izmaksas, loģistika, kvalitātes pārbaudes un citas.
- Iegādājoties medikamentu, uzmanība jāpievērš tā ražotājam un tam, vai tas ir pārbaudīts.

kārši, ģenērīķis) ir tāds medikaments, kas visās zāļu īpašībās – aktīvā viela, deva, iedarbības stiprums, zāļu forma, ārstējamā slimība – ir līdzvērtīgs oriģinālajam medikamentam. Ņemot vērā šo faktu, ģenēriskās zāles ir tikpat efektīvas kā oriģinālie preparāti. Taču to cena var atšķirties. Tie var būt arī lētāki. Topošais farmaceits Klāvs Pētersons no Talsiem, kas pašlaik studē Rīgas Stradiņa universitātes piektajā kursā, stāsta, kāda ir atšķirība starp oriģinālajiem un ģenēriskajiem medikamentiem: "25 gadus izgudrotājam zālēm ir patents, un pēc tam zāles var ražot arī citi uzņēmumi. Šie gadi atvēlēti patentā, lai uzņēmumi, kas izgudroja zāles, varētu ieguldīt līdzekļus atpelnīt un arī kaut ko par atklāto nopelnīt. Beidzoties patenta aizsardzībai, tirgū parādās lielāka konkurence, kas šos medikamentus piedāvā. Līdz ar to cena medikamentam var būt zemāka. Cilvēkos valda uzskats, ka ģenērīķi ir sliktāki nekā oriģinālie preparāti. Tas ir mīts, jo, lai ielaistu tirgū ģenērīķa medika-

mentus, tāpat nepieciešams veikt pārbaudes, vai to ietekme ir tāda pati kā oriģinālpreparātam." Tāpēc, piemēram, kompensējamo zāļu sarakstā var redzēt, ka vienā grupā var būt medikamenti līdz pat desmit dažādiem nosaukumiem, bet to ķīmiskais nosaukums ir viens. Šo medikamentu cena atkarīga no tā, kādi resursi ieguldīti to saražošanā. Svarīga ir arī valsts, kurā medikamentu ražo, kādas izmaksas aiziet algās, ūdens resursos un to attīrīšanā, vai zāļu ražotājs ievēro visas nepieciešamās prasības kvalitatīva medikamenta ražošanā. Tās visas ir izmaksas, kas ietekmē medikamenta pašizmaksu.

Vēl joprojām ir gadījumi, kad tirgū nonāk falšas zāles jeb nepārbaudīti pakalpojumi. Tie arī var maksāt krietni lētāk. R. Rakstiņa teic: "Vislielākā problēma ir Krievijā, kur iepērkas arī mūsu cilvēki. Tur bieži vien aptiekas nezina, ko pārdod. Labākajā gadījumā zālēs ir krīts vai glukozes, bet bijuši gadījumi, kad tabletes konstatēts arī veļas pulveris."

Degviela dārga tikai Latvijā?

Māriete Raks-Lasmane

Vai patiesi Latvijā viss ir dārgāks? Tabulā sniegtajos datos redzams, ka ir valstis, kur degviela ir lētāka, bet ir arī valstis, kur tā ir dārgāka. Būtisku degvielas cenu kāpumu Latvijā jūtam kopš šīgada sākuma, jo nodokļu reformas dēļ paaugstināts akcīzes nodoklis (tas šogad paaugstināts arī Igaunijā un Lietuvā). Līdz ar degvielas sadārdzinājumu pieaug ne tikai transporta un loģistikas izdevumi, bet arī preču un pakalpojumu cenas.

Finanšu ministrijas komunikācijas departamenta direktors Aleksis Jarockis norāda, ka degvielas cenu ietekmē un veido daudzi faktori: benzīna un dīzeļdegvielas biržas cenu svārstības; benzīna un dīzeļdegvielas ražošanas izmaksu izmaiņas naftas pārstrādes rūpnīcās; valūtas kursa svārstības;

Degvielas cenas (eiro)*

Valsts	95. markas benzīns	Dīzeļdegviela	Autogāze
Latvija	1,30	1,28	0,60
Lietuva	1,16	1,16	0,90
Igaunija	1,33	1,33	–
Beļģija	1,47	1,61	0,56
Bulgārija	1,13	1,23	0,56
Nīderlande	1,71	1,50	0,95

* Degvielas cenas Latvijas vadošajos degvielas uzpildes staciju tīklos ("Circle K", "Neste", "Latvijas nafta", "Shell") un citās Eiropas valstīs 14. novembrī.

Avots: www.auto-abc.lv

klimatiskā un ģeopolitiskā situācija; Eiropas Savienības kvalitātes prasību palielināšanās benzīnam un dīzeļdegvielai; izmaiņas likumdošanā attiecībā uz nodokļu (PVN un akcīzes) likmēm; izmaiņas likumdošanā attiecībā uz obligāto valsts rezervju glabāšanu.

Degvielas cenu proporcionāli veido akcīzes nodoklis (~35%), PVN (~17%), mazumtirdzniecības un degvielas uzpildes staciju uzturēšanas izmaksas (~7%), valsts obligāto rezervju glabāšanas nodeva (~1%), kā arī degvielas vēr-

tība (~40%), kuru ietekmē naftas produktu biržas cenas svārstības. Naftas produktu cena biržā tiek noteikta ASV dolāros, tāpēc ļoti būtiska ir ASV dolāra un eiro valūtas kursa attiecība.

Sabiedrības integrācijas fonds

Materiāls sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansētu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

PĀRDOD

Veikalā *Dagus*, Liepājas ielā 51, apjomīgas sieviešu **VIRŠJAKAS**, kleitas, bikses, apavi. Segas.

Pārdod **SIVĒNUS**. Tālr. 29106548.

Sausu, skaldītu **MALKU** maisos. Skaldītu meža malku kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

SIA *AJG plus* – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

MALKU (3 m). Tālr. 27811870.

DAŽĀDI

AUTOELEKTRIĶI, signalizāciju uzstādīšana un remonts, juraauto.lv, tālr. 29242556, 26669624.

VANNAS ISTABU renovācija. Kvalitāti garantējam. Tālr. 29743767.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA *Energoparks* tīra **APAUGUMU**, pērk zarus šķeldošanai, kā arī gatavu šķeldu un skaidas. Tālr. 28813110.

PĒRK

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS, TRAKTORUS** un inventāru. Tālr. 26104984.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 27806461.

Veco **PAPĪRNAUDU, MONĒTAS**, saktas, figūriņas, apbalvojumus. Tālr. 26499892.

RAGUS. Tālr. 22048516.

SIA *Lateira* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirmsas visā Kurzemē. Kārtojām dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Atjaunojam taksācijas. Tālr. 26360308.

SIA *Valinda* pērk **MĀJLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TELUS, JĒRUS**. Par augstām cenām iepērk arī gaļas šķirnes lopus eksportam. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

Līvijas Rezevska izstāžu zāle apmeklētājiem atvērta no 27. novembra līdz 2. decembrim.

Darba laiks: otrdien, trešdien, ceturtdien, piektdien no 12.00 līdz 15.00, sestdien un svētdien no 11.00 līdz 16.00. Ārpus darba laika zvanīt pa tālr. 29100317.

Apmeklētājus gaida rokdarbu kopas *Čaupe* izstāde *Zeķu maratons*, kā arī pastāvīgā Līvijas Rezevska darbu ekspozīcija.

VAJADŽĪGI

SIA *Bērzi plus* (41202008941) kokzāģētava piedāvā darbu **STRĀDNIEKIEM**. Tālr. 29568025.

IK *Login* (41202025528) – **PALĪG-STRĀDNIEKI** mežā. Maksā katru dienu (17 eiro dienā). Tālr. 28484045.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

LĪDZJŪTĪBAS

*Nu klusums ir ienācis mājā,
Vien dvēsele vēl tajā kavējas.
Ak, neraudiet, nu neraudiet –
Man jāiet tur, kur mani gaida...*

/J. Elksne./

Dzidriņ, esam kopā ar tevi, brāli
GUNĀRU zemes klēpim atdodot.
Olga, Ženija, Anna un Zaiga

*Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē,
Vēl tavas acis pretī mirdz.*

/M. Jansone./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Gunāram Vecpūlim, dzīvesbiedri
aizsaulē aizvadot.

Kurmāles pagasta pārvalde

MEŽA ĪPAŠNIEK, ZVANI UN PĀRLIECINIES!

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums SIA *VERTEX*
pērk meža īpašumus, cirsmas un
augošus kokus par visaugstākajām cenām.
Cenas līdz pat 15 000 EUR/ha.

Izgatavojam meža inventarizācijas lietu, cirsmu skices,
palīdzam sakārtot visu veidu dokumentāciju.
Garantējam profesionālu un godīgu attieksmi.
Samaksa līguma slēgšanas brīdī.
Zvaniet pa tālr. 28368838, 26129919, rakstiet: info@lmu.lv!

Kurzemnieku decembrim var abonēt līdz 28. novembrim

- internetā www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu);
- pasta nodaļās;
- pie pastniekiem;
- redakcijā (ietaupot 71 centu).

NOVUSS

Čempions – Artis Rancāns

Kuldīgas novada atklātajā čempionātā 100 lauciņu dambretē, uzvarot visās partijās, par čempionu kļuva **Artis Rancāns**. Otrajā vietā ierindojās **Pēteris Gailāns**, bet trešajā – **Jānis Rūtiņš**.

Starp sievietēm labākais rezultāts Zentai Jēgerei. Otrā vieta Anastasijai Martiņenko, trešā – Arnitai Ventinieci. Zēniem vecumā līdz desmit gadiem labākais bija Roberts Serpāns, bet meitenēm – Evelīna Rancāne.

Antra Grīnberga

INTERESANTI

Augi varētu palīdzēt sirds veselībai

Izdzerot tasi tējas dienā vai notiesājot vienu sauju ar ogām, var pasargāt cilvēku no sirds slimībām. Pētījumā konstatēts, ka neliels ikdienas flavonoīdu patēriņš – ogļhidrāti, tēja, šokolāde, vīns un daudzi citi augļi un augi – tiek asociēti ar zemāku sirds slimību risku. Pētnieki Biomedicīnas universitātē Austrālijā analizēja datus par gandrīz 53 000 cilvēkiem, kuri bija piedalījušies ilgstošajā pētījumā *Dānijas diēta, vēzis un veselība*, kas sākas 90. gados. Dalībnieki aizpildīja aptauju par to, kādus pārtikas produktus un cik bieži ēd. Pēc tam pētnieki vairāk nekā divus gadus sekoja līdz dalībnieku veselībai. Pēc 23 gadu novērošanas perioda aptuveni 12 000 dalībniekiem tika konstatēts, kāds ir sirds stāvoklis. Cilvēkiem, kuri katru dienu uzņēma ap 500 miligramu (vai vairāk) flavonoīdu, bija zemāks sirds slimības attīstības risks (sirds asinsvadi ir sašaurināti, samazinot asins plūsmu uz sirdi), insults un perifēra artēriju slimība (asinsvadi organismā ir sašaurināti, samazinot asinsriti visā ķermenī). Pētījuma autore Nikola Bondonno uzsver, ka 500 mg flavonoīdu ir ļoti viegli apēdami vienā dienā – tējas tase, nedaudz mellenes, varbūt dažī brokoļi. Flavonoīdiem piemīt pretiekaisuma īpašības, bet iekaisums ir sirds slimību riska faktors.

307_{LV}

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava telefona

Viss par reklāmu *Kurzemniekā!* Tālrunis 63324881.

Diena UN 3 MEKLĒ
LATVIJAS LEPNUMU 2018!

AIZPILDIET PIETEIKUMA ANKETU PORTĀLOS:
WWW.DIENA.LV VAI WWW.SKATIES.LV

VAI SŪTIET VĒSTULES:
LATVIJAS LEPNUMS, ANDREJOSTAS IELA 23, RĪGA, LV-1045,
LATVIJASLEPNUMS@DIENASMEDIJI.LV

AICINA

LATVIJAS GĀZE

Kurzemnieks

VĀRDADIENAS

No 26. novembra līdz 2. decembrim
 26. Konrāds (46), Sebastians (194)
 27. Lauris (3519), Norberts (218)
 28. Rita (6779), Vita (3966), Olīta (816)
 29. Ignats (163), Virģīnija (121)
 30. Andrievs (21), Andrejs (21 297), Andris (19 862)
 1. Arnolds (1654), Emanuels (53)
 2. Meta (118), Sniedze (194)
 Populārākie: **Rita un Andrejs.**

Vārds ar misiju

Andris Vasīļevskis, priesteris Aizputē, Pāvilostā, Vecpīlī:
 – Ļoti vienkārši tiku pie sava vārda, jo arī manam tētim tāds ir. Tā sagadījies, ka abas manas māsas ir apprecējušas arī pa Andrim, tā nu dzimtā esam tāds pulciņš Andru. Misēkļu nav arī reizēs, kad visi sanākam kopā. Māsas sauc par brāli, bet no citu uzrunāšanas pēc intonācijas un skatiena var saprast, kuru no mums uzrunā. Kad vienu gadu mācījos Rīgas Tehniskajā universitātē par tekstilzinātni, mums bija brīnišķīga angļu valodas skolotāja – kundze cienījamos gados ar viedumu. Viņa vienā stundā pēc katram dotā vārda noraksturoja mūsu personību. Vārds cilvēkam kā tā nēsātājam uzliek īpašu misiju pasaulē. Tajā laikā vēl biju mākslinieks un par to nebiju aizdomājies, bet, kad viņa pateica, ka vārds Andris ir atvasināts no apustuļa Andreja vārda, kurš ir pirmais no apustuļiem, kas paaicināts un atrod Kristu, viņas sacītais man ļoti lika aizdomāties. Tas man ļāva saprast, ka mana misija pasaulē ir būt par to, kas ved cilvēkus.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 26. NOVEMBRI

Dienas garums – 7 st. 27 min.
 Saule lec 8.27, riet 15.54.

Naktī -2°...-1°

Dienā 0°...+1°

RĪT, 27. NOVEMBRI

Dienas garums – 7 st. 24 min.
 Saule lec 8.29, riet 15.53.

Naktī +6°...+7°

Dienā +9°...+11°

Lasi mūs arī internetā www.kurzemnieks.lv!

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

181. kāрта
 Amerikāņu modernisma mākslinieks (1890–1976). Lielāko dzīves daļu pavadījis Parīzē. Pārstāvējis dadaismu un sirreālismu, galvenokārt darbojies kā gleznotājs un fotogrāfs. Viņu pazīst pēc viņa veidotajām fotogrammām, ko viņš pats devēja par starogrammām (*rayographs*). Tā bija attēlu izstrāde, uzliekot priekšmetus tieši uz fotoapara un vēlāk to pakļaujot gaismas iedarbībai.

Atbildes gaidām līdz **28. novembra 11.00**: Tēlotājmākslas spēle, *Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

180. kārtas atbilde: Žozefs Fernāns Anrī Ležē (*Joseph Fernand Henri Léger*). *Karavīrs ar cauruli*, 1916.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Mārcis Kalējs, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Peters Dals.

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE

/27. novembris – 3. decembris/

Jolanta Hercenberga, astroloģe

Auni kādā jautājumā nonāks situācijā, kurai līdzīga jau reiz piedzīvota. Šoreiz tā jārisina citādāk. Cilvēki no pagātnes par sevi atgādinās.

Vēršu cīnītāja gars būs modies, kaislības metīs augstu vilni. No ceļa, kas iet pretī laimei, tiks noslaucīts viss, kas maisīsies pa kājām.

Dvīņiem darbs prasīs precizitāti un disciplinētību, būs jāuzņemas lielāka atbildība. Labas iespējas uzlabot materiālo situāciju, jo netrūks izdevīgu piedāvājumu.

Vēžiem notikumi prasīs atbrīvoties no konservatīviem uzskatiem un attiekties lojāli pret jaunievedumiem. Vairāk jāvērtē palūkot, ko piedāvā mūsdienu tehnoloģijas?

Lauvām sadarbība ar cilvēkiem no tālienes var pavērt jaunus apvēršus. Labs laiks ilgtermiņa plāniem un pirmajiem soļiem lielu projektu realizēšanā.

Jaunavām būs lieliskas motivēšanas prasmes, laiks ieviest savas idejas dzīvē. Reklāma sasniegs cerēto mērķauditoriju, bet piedāvātās idejas – dzirdīgas ausis.

Svariem var negaidīti palielināties izdevumi, tādēļ pārdomāti jāplāno tēriņi. Kārtojot dokumentus, var ieviesties kļūdas, tādēļ viss rakstūtais trīs reizes jāpārbauda.

Skorpioniem ar pieticību nevarēs lepoties, var nākties meklēt papildu ienākumu avotus, lai apmierinātu vēlmes. Neapmierinātība ir attīstības motivācija. Jāizmanto!

Strēlniekiem uz pārmaiņām un jaunievedumiem raudzīsies ar

aizdomām. Piedāvājumi, kuriem ir neparedzams rezultāts, cietīs sakāvi.

Mežāžiem katrā situācijā saskatīs iespējas papricāties un demon-strēt savus talantus. Viņu dzīvesprieks iedvesmos arī apkārtējos, pārdrošas idejas gūs apkārtējo atsaucību.

Ūdensvīriem jauni talanti un intereses ieilgušajai rutīnai ļaus pamāt ardievas. Labs laiks ieviest ikdienā jaunas veselību veicinošas aktivitātes.

Zivīm nervus kutinās profesionāli izaicinājumi. Lai izšķirtos, vairāk jāpaļaujas uz intuīciju. Iespējams, no kāda pienākuma jāatsakās, lai atbrīvotu vietu un laiku jaunam.

Čika laiks:

27.XI 9.22 – 10.35,
 29.XI 11.47 – 13.08,
 1.XII 16.34 – 16.49,
 3.XII 20.16 – 21.55.

AIZRAUŠANĀS

Foto – Gercānu ģimenes vaļasprieks

„Ar gadiem jākrāj emocijas, ne vairs materiālas vērtības,” tā saka Liesma un Arnis Gercāni, kuru kopīgā fotoizstāde skatāma Alsungas tūrisma informācijas un vēsturiskā mantojuma centrā.

Izej aiz mājas sliekšņa, un visapkārt ir iemūžināšanas vērts skaistums – ar tādu attieksmi pasaulē skatās alsundznieki Liesma un Arnis Gercāni.

Kopīgais vaļasprieks ir fotografēt, un abu veikums līdz 5. decembrim skatāms Alsungas tūrisma informācijas un vēsturiskā mantojuma centrā. Viņi ir vietējie kopš 1980. gada, kad apprecējušies un atnākuši te dzīvot.

Izstādē Liesmas piensums ir ziedu fotogrāfijas, bet Arnis izvēlējis vēsturi. Alsungas un apkaimes senajām ainavām Arnis pievienojis nesen tapušus šo vietu attēlus. „Šoreiz mākslas nav – vairāk uzmanības esmu veltījis vēsturei. Gan jau kādreiz būs izstāde ar mākslu,” viņš

sola. Arnis fotografē jau 45 gadus, un šī aizraušanās ir gandrīz vai asinīs, jo fotografējusi arī mamma. Kopš 1978. gada viņš darbojies Kuldīgas Tautas foto-studijā. Savulaik visu bildējis uzreiz ar diviem aparātiem – uz melnbaltās filmas un krāsu dia-pozitīviem. Tagad arhīvs pārlūkts digitālajā formā.

Liesma fotografē nesen: „Kad bērns jau bija savā dzīvē, nolēmu vairāk pievērsties sev. Pirmie bija ziedu attēli – liku *Draugos* un uz izstādēm nepretendēju. Bet fotogrāfijas krājās, kļuva aizvien labākas... Vīrs pa-

mācīja, jo viņam daudz lielāka pieredze, un es apguvu arī datoru.”

Fotoaparāts esot viens uz abiem, tāpēc izmantojot maiņas.

Šajā ģimenē teiciens *Aizved mani uz Munameģi!* ieguvis pavisam citu jēgu nekā filmā *Limuzīns Jāņu nakts krāsā*. Tas nozīmē, ka jādodas kopā fotografēt – kaut vai ap stūri. „Ja laiks ir ļoti skaists, esam braukuši uz jūru, uz saulrietiem, bet daudz fotogrāfētš tepat, Alsungas apkaimē,” saka Liesma.

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto